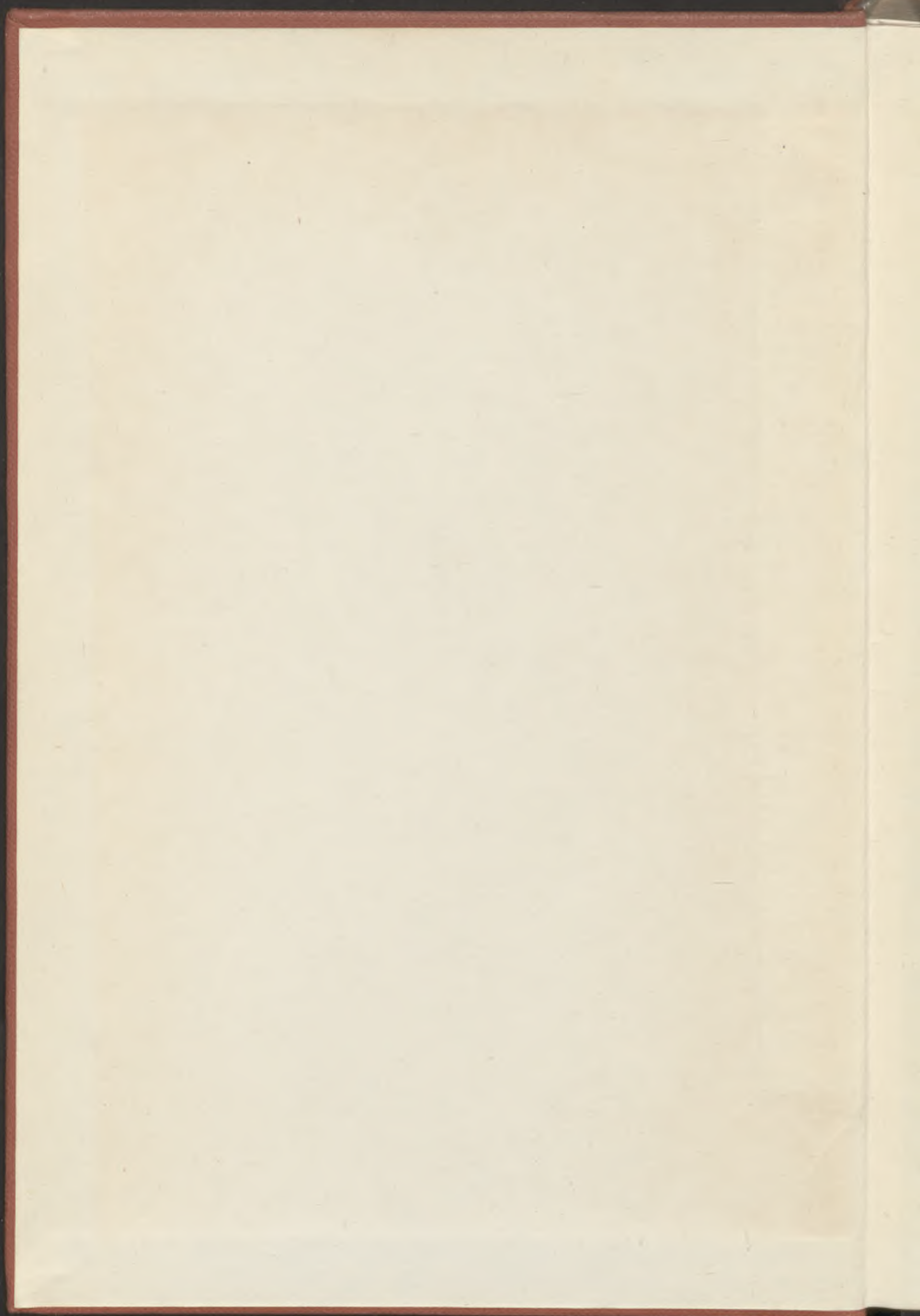
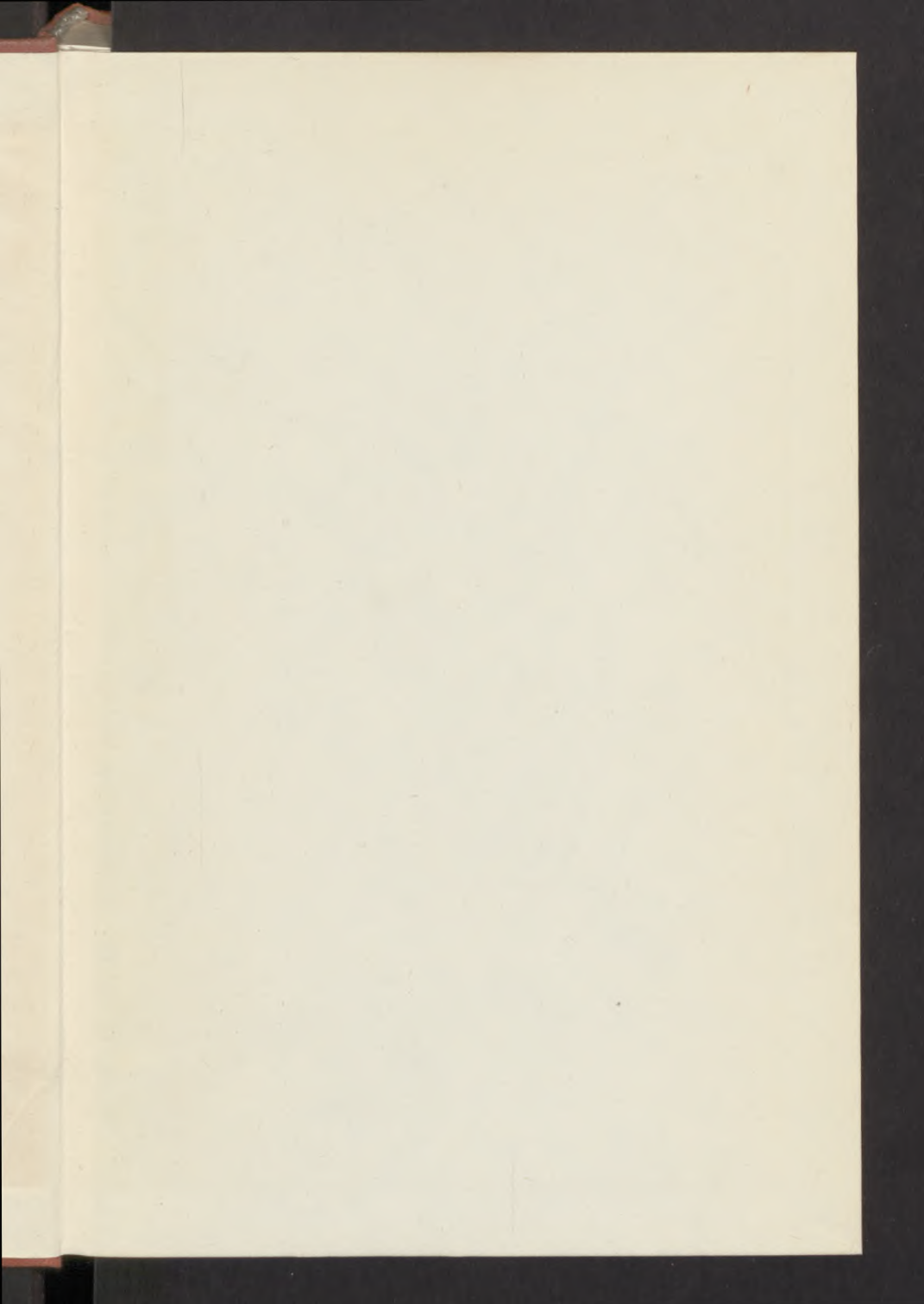

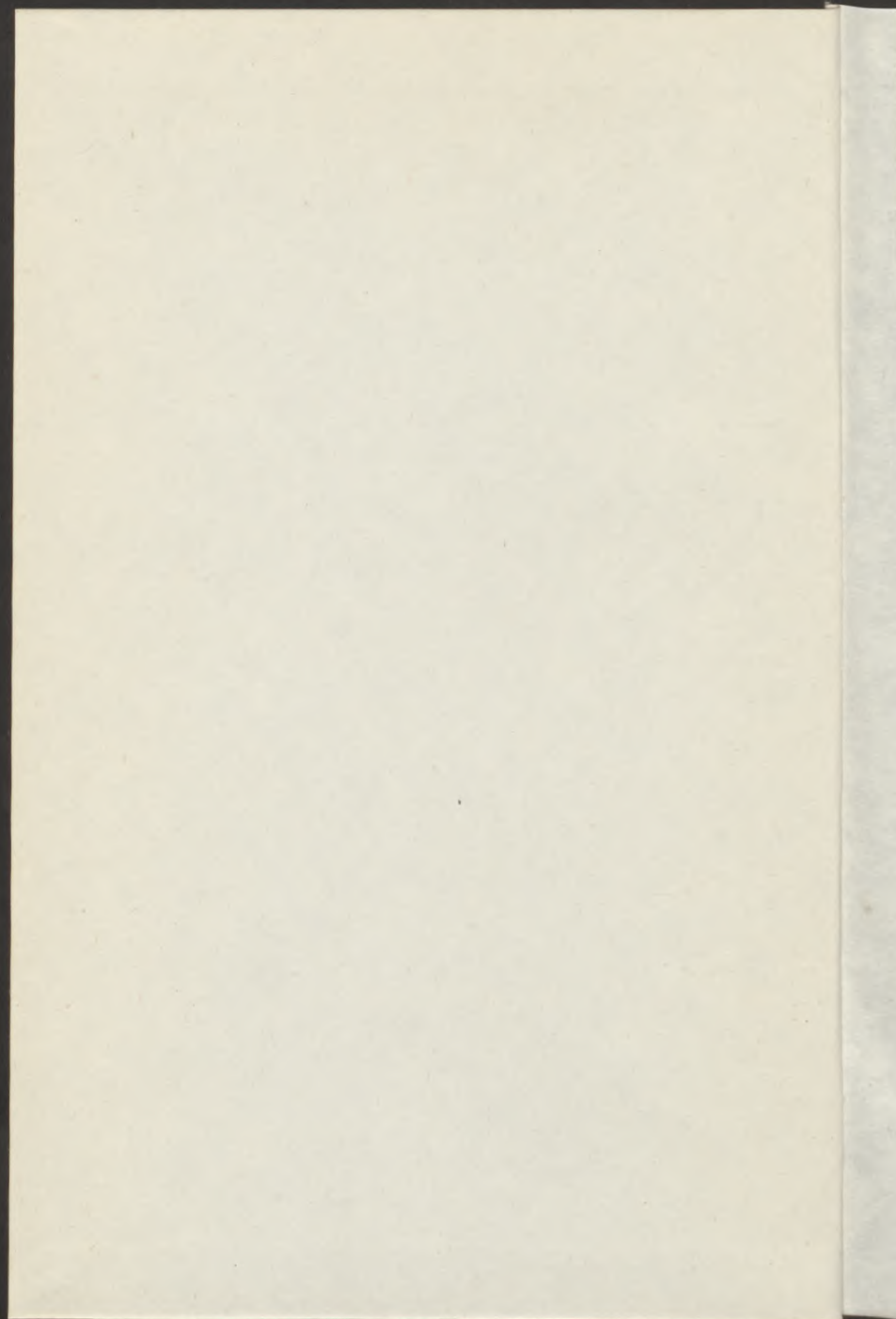
MB

92.395

jel

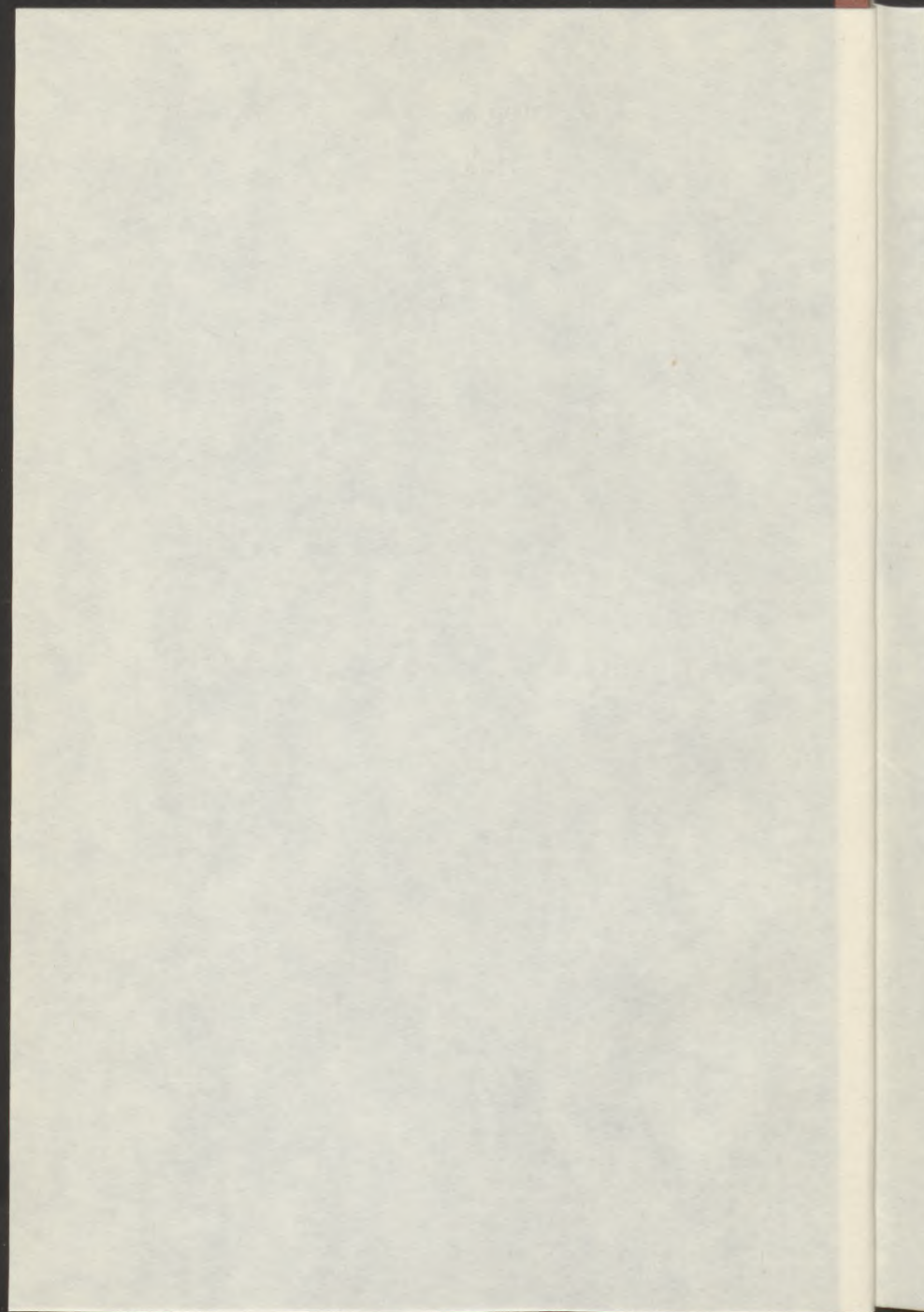

Oláh János

jel

Oláh János

jel

Szépirodalmi Könyvkiadó
Budapest

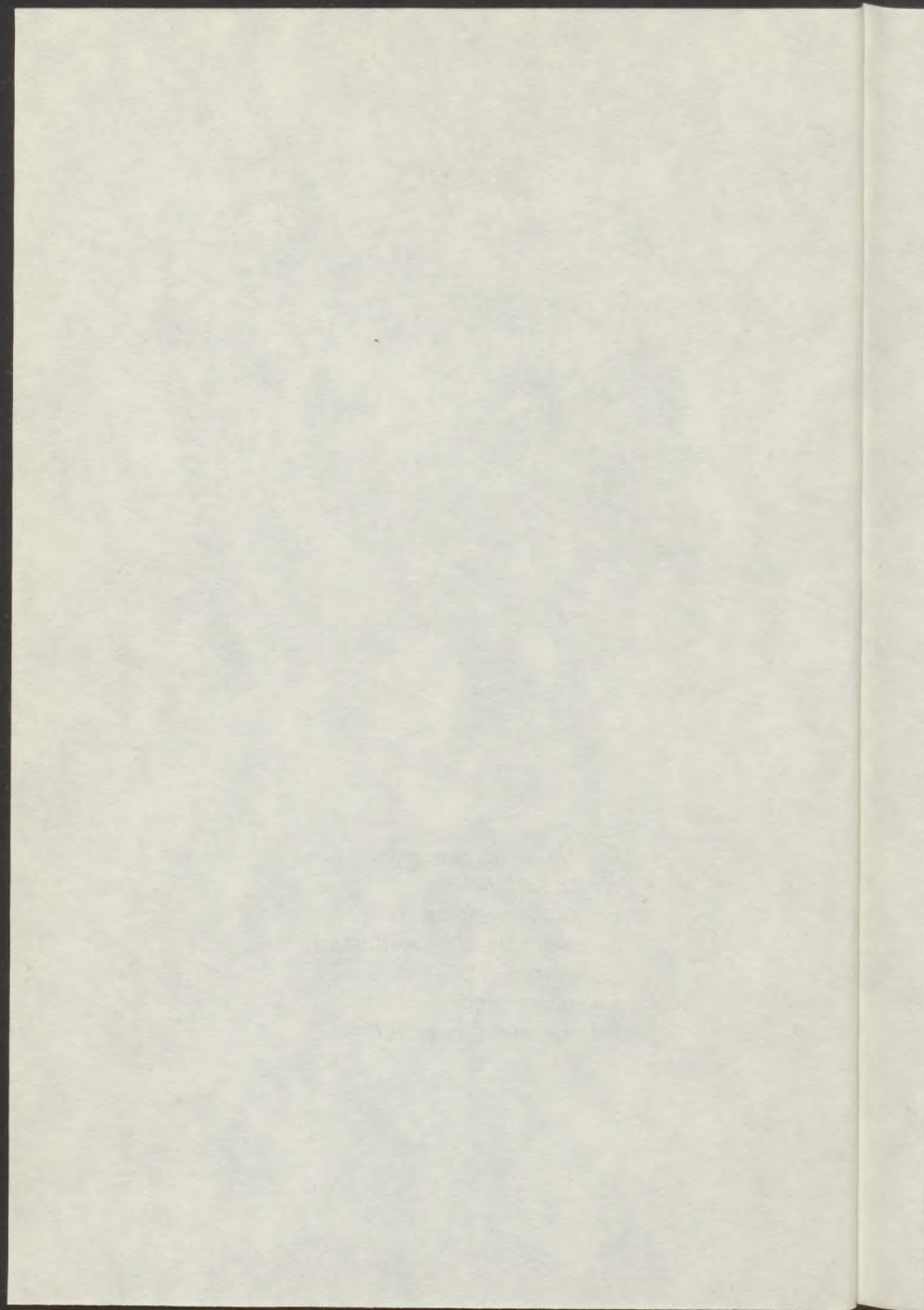
MB 92. 395

1981

© Oláh János, 1981

*Én élek itt, és nem más,
ezen a szűk helyen,
amit kiérdemeltem,
ahonnan valakit kiszorítottam,
aki előttem élt,
s ahonnan majd
kiszorít engem is valaki.*

Önéletrajzi jegyzetek

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

küszöb

elmerülök keresésükben
így hány és vet a készülő
és így az abbahagyott dolgok
között hiába akarom
föllelni hiába egészen
partot ér partot érek-e
nem érdekes másfajta úton
is kijárható ez akár
egy tanfolyam elintéződik
egészen magától csekély
ajándék de gyerünk éretlen
hanggal akár ahogy tudok
azért ne mondhassák túl ifjan
most is a vénség küszöbén
itt ahol ülök kevesen
értik és engedelmeskednek
lehet hogy én sem odakint
a hirtelenség zöld nyílása
virultával majd föladom
a látható felőli dolgok
egy ismeretség idején
hirtelen ahogy megelőznek
velük vagyok hadd kezdjem el

kerti szék

behatoltunk a még
egész el se hagyott szobákba
túl korán volt ez is
a bútorok tologatása
és a rendezkedés
kontár munka kontár munkára
halmozva hirtelen
a sietség is megbosszulta
magát és nemcsak az
személyes perpatvarok kútja
nyílik meg életünk
egész más mederben azóta
nem nevetsz nevetünk
fekete rigók közt a kertben
sajátos könyvüket
lapozva ültem meglepetten
közben a ház előtt
a köztisztasági hivatal
hajtóműve haladt
narancssárgán tűnt át a kőre
a lemez szinte egy
egész évszakkal jött előbbre
a többinél az ott
esélyeinket egyelőre
hagyjuk kisipari
borogatás árát kerestem
üres zseb ócska telefon
nyaggathatom szorultságomban
a forint lecsörög

ezt is sikertelen csináltam
egyetlen támaszom
vagy vagy minden más hiába
hát kapaszkodhatunk
szű rág a mestergerendában
néha még nyikorog
a villanegyed a túl őszi
íz a ragaszkodás
szelében elutazol messze
angliába közben a sors
a hozzátartozók ártatlan
ál arcában figyel
adóját gondosan behajtja
rajtunk még mielőtt
eltűnhetnénk előle végleg

elsőszülött

nincs remény ismétlődni
tudom én is elkeverednek
arcvonásaim senki
ki nem válogathatja őket
ahonnan egyedül még
ott ül szabályos ketrecében
a szavakat éppen csak
hogy és máris valószínűbben
mint én valaha sokkal
most már a kudarc sem aláz meg
szokássá válik lassan
elemévé az életemnek

elmaradt találkozás

hihetetlen hogy te vagy az
de szó nélkül rohannék
nem értem ami visszatart
csak végül a csalódást
hát persze hogy egy idegen
és eltűnik a sarkon

pókháló

hogy a törvényesség csak játszik
vagy kijátszik nem tudhatom
de a pókok minden esetre
elég szabadon göngyölik
fonaluk a könyvek mögött
vagy ahol csak eszükbe jut
nyíltan majd az egész lakásban
már pontosan nem is tudom
miért elég hogy véded őket
mindenféle telefonok
a kertbe sincs időm kimenni
az ügyvédnek igaza van
most hozzá járunk doktor úrnak
szólítják az idegenek
e baljós címet nem hiába
viseli az nyilvánvaló
öröm veszendő ízű cseppje
nyelvünk alatt úgy olvad el

hogy jóvá semmit ne tehessünk
a múltkor elfeledtem és
azt hiszem épp nem voltál itthon
elszakadt az egyik fonal
akárhogyan volt mi vezeklünk
s ha tudnám is ki az oka
a bosszú olyan tökéletlen
hogy nem kárpótol semmiért

észrevétlen

megtörténik hát amit nem akartam
összejátszanak a hátam mögött
lehetne ugyan mindezt el se hinnem
ha nem volna ennyire bizonyos
próbálom így is úgy is elfeledni
számolgatás s számolgatás között
a bukás napja csaknem észrevétlen
annyira hasonlít a többihez

szegények

ide járnak a környék szegényei
ki gondolná hogy ennyi van belőlük
egy ilyen úri negyedben mint ez is
együtt várakozunk ételhordóval
a kézben tudom azt hiszik hogy letör

fiatal vagy csaknem büntény szemükben
lesem a részletekből mi visszatér
a hihetőnél sokkal egyszerűbben
s akkor az ingó hajópalló fölött
az ételszag fölcsap a lábasokból

verseny

egész váratlan vall színt a város
késve jövök – medvetánchoz hasonlít
a csattogó sötét széksorokból
mint vak kopog ha útja láthatatlan
fölkelek közeledni szeretnék
e vékony fércúton hibátlan állni

emlék-arc

ahol szavak hóízével kibélelt
nevetés iskolafal gödre kondul
égharang vödrében a repkényeste
nyitod a régi gimnáziumudvart
salakvörösbe zárt napod megébred
és elbilleg a dunaíz palackja
a borzas haj mögött a csorba lépcső
feleselés féke is megelőzhet
egy lassú zsenit mielőtt kimondja

ételmérgezés

levet a forró hő a domb magáról
hiába igyekszem fölfelé
a fertőző osztály bejáratához
ott a kórház-strand fölötti épület
az orvos térképet rajzolt azonnal
amikor átlátta a helyzetet
de a mérgezés okát illetően
azért ő sem nyilatkozott
vállát vont a hétfő kedd délelőttre
akkor mindegynek tetszett ez is
senki a köjál ügyeleten senki
a dózsa irodában éppen ebéd
szünetben érkezem a legrosszabbkor
mindenhova nyitott ajtók és üres
szobák fogadnak bárhova futok be
egész képtelen zaj feltjai
rossz érzeteim rossz előszelében
másnap a kórházi pizsamák
tükrön át érsz a gondnoki szobába
az ellenző s a szúnyogháló mögött
a rács vasára függő ifjú arcok
lyukat üt hóguta paplanon
a börtönhűvös szobák délutánja

király

mosolytalan ész országhalmozása
erénylésbe süllyedt érdek áll
meséjét morzsolgatja a király
csörögve járkál a kövön nehéz
bakancsmorgás szaglása eltekint
a posztómélyi alkonyat szagától
bezárva körkörébe még motoz
hagyatkozás egyszer volt szögleten

párkák dolga

megint valami mással kellene
miközben a kétely sem alszik
próbálkoznom mit elrontottam
másképp csinálni kijavítani
elrettenek mielőtt hozzá
kezdenék annyira reménytelen
szembenézni régi hibákkal
helyettük újakat teremteni
annyi minden kellene hozzá
nem is tudom talán a gyávaság
jelentkezése ez öregség
korai tünete valaki más
nyúl közbe számol és cselekszik
látom is apró praktikák között
bajlódni a sors fonálával
furcsa nem irígylem egyáltalán

e kicsit rosszízű hatalmat
aminek kiszolgáltatva megyek
tovább amerre mentem eddig
önfejjűbben mint mit a józan ész
koldus halandónak megenged
az egész vakmerőség ennyi csak
mindenképpen szerettem volna
könnyebben elviselni mint lehet

a mesterség ártalmai

keresgélek nevetve zavart
szakértelemmel s egyre inkább
semmi se hagyja hogy rátaláljak
minden ide fészkel amivel
összefűzött hibás találgatásom
valaha visszatévedt ösztönöm
folytán a tegnapokból a mába
holnapba érkezésem kasul
keresztül átliggatott ételelveim
a táplálkozás nem éppen gusztusomhoz
illő mohó keresztje forgat

életösztön

egyre jobban csak az nyűgöz le hogy élek
eleinte túl a személyes kudarcon
volt másra is emlékeztető hazudni
tudtam hogyha kellett nagyravágyás sarkallt
soká tartott túlzottan soká rájönnöm
hogyha fölveszem a kesztyűt mit veszítek
el törvényeik már konzervatív hátam
mögött hiába a kísértés lehetnél
még több is mint amire valaha vágytál
elveszőben villan föl a keresztretjtvény
megfejtésének annyit áhított elve
amit csak azért kerestem évek óta
hogy akaratlan és végleg elfeledjem

menedék

a ruha folyton változik
a bőr marad csak ugyanaz
a divatmáz alatt a hús
a csont belek s ki tudja még
bezúg a szél körteszaga
egy selyem szemérem-csomag
derekát madzag köti át
de túl nehéz nem figyelem

a szédítő hézagokon
dörögve száll a sok darázs
és teknőpuha hó ragyog
a konyhában villog a kés
pár harag félszó üröme
aggyák elü aggyák elü
mögölöm azt a gyerököt
aztán ennek is vége van
kifoszlik akár a zsebem
más is tehetne volna de
én voltam az aki vagyok
megmosom ragadt kezemet
akárha lihegő torok
hirtelen kortya volna úgy
szakítja föl lélegzetem
a forgalom hol partra dob
megfertőzték de áll a ház
s hazavársz habár nem tudom
lerázni e bogáncsokat
a kitárt régi út-parázs
annyi éve nem alszik el
ki legtöbb titkom ismered
látod nemcsak neked nehéz
elviselni aki vagyok

a kertben

a meggyfa és cseresnye
lombok mögött a fal
az egész kert a forró
morgó nyári város hasában
lélegzetünknek épp elég sziget
kutból fölremlő álmok
ahonnan semmi fény nem
jő elő semmi hang neve
folyosó kongatásban
nemismert hangfutás
hullámütőin fönnakadva
táncoló zavart jelek
sok száz találkozásunk
összerémlik ez vagyunk
az elcsuklás idilli
krétarajza a jóidő
roncsolt kényére hagyva

fürdetés

a hipermangán oldat
lággy királytükörében
csapkod sikong nevetgél
aztán sír összerezzen
milyen nehéz nem tudom
semmit e változásról
a titkaival alszik

pedig már tud beszélni
megtalálom a pulzust
mit hiába kerestem
vagy végleg elveszítem
rá kell bíznom mi másra
bizonytalan jövőmre
az életerő vége
és kezdete közt ébren
rád várunk mind a ketten
akinek oly nehéz ez
hogyan éppen csak kibírod

én

nem tud ahogy tovább halad
figyelni semmire kilép
belőlem s már övé alak
arc egyformán sajátja én
beszélek ő beszél övé
az annyi féket eldobó
tekintet ajtómon kopog
valótlan nap a fércei
össze semmit se tartanak

apa

lelkiismeret-furdalás kísért
mikor az óvódába vittem
talán azért mert félt belépni
megkeresni az óvónénit én
meg hogy lehet egy apa ilyen
karomra vettem és gyerünk
alig várom hogy érte menjek
biztosan vár arcán fölhabzó
mosoly hogy oldalazva
felém tart csak nehogy beteg legyen
megint pár hónapos alig
életveszély gátját téphette föl
négy óra e pár szót azóta
magamban forgatom mindig
utolsó perceimre hagyva hadd
süllyedjen el ha süllyednie kell
időm múltával elhagyom
megyek érzem vesztetemre
törni az esőt torokfájás gyíkját
a csontjaimban nekem könnyű
e férgek támadását visszavernem
de vele mit csináljak

politika

úgy tudom ügyvédek tanárok
mind s érdekünkben nyergelik meg
ott ahol én ahol mi elveszünk
a filozófiát a politikát
hogy számításuk nyélbeüssék

szomszédság

fenyők gubanca lenn a kertben
apadt lombok gereblyehát
a füst kígyója lusta testét
átvonszolja a kerítés
apró lyukain szakadások
mogorva láncá jár fenyít
a kutyaólbán porló szalma
és rongyok közt a bolhabál

elsietett búcsú

különös szirmok levélhullás
a város ilyenkor olyan
mint egy elszíneződött erdő
sárga piros kék zöld ruhák

omlanak a nyári napfűtötte
bőrre ellágyulás helyett
elfeledni készülök mindezt

megláttalak

akkor valamikor
nem ugyanezek a szavak
hanem valami más
egészen érthetetlenül
mondtad lokomotív
s az egész világ kiterült
fölénk kifordított
látványa belseje mihez
is hasonlítható
a szél mintha akármikor
lassan emelte föl
páraleplét s komótosan
a folyóról minék
minden ránca ismert öreg
egy elmúlt mozdulat
félig igaz ugrása közt
ez már nyilvánvaló
nem lehetett megsejteni

elakadt lélegzet

egyetlen hangütés kihalt
zsongás mélypontja vár
más kedvtelés nem ismer
semmilyen forгатagság
nem férkőzik hozzád közel
s így csaknem eltűnik
lehelet meg nem érint
homályvak téli pára
és a test a bőr alatt a
csont az ín a hideg
fogójának vasába
préselten összezártan
s e szó e szenvedély te vagy
csukott öröm talál
rád álmod rejtekében
megcsúfol ezt kerülted
s el nem kerülhetted kimért
valód magába nyel
hirtelen korty izgalma
korgó osztriga-kagyló
ravasz jóslat volt hát ne hidd
elcsattan hirtelen
merül tenyér gödrébe
bujdosásod kinek nem
fontos azt hiszi hogy tehet
nemcsak jót rosszat is
késve hisz a kudarcnak

elmegyek

szó szót követ találkozás
nem metszi útjukat
a fűre bukva ismerem
vér füstöl sáros ujj
növényi nedv a ráncokon
fuldokló óra kel
a behunyt délidő alól
a naptárrácson át
a hetvenhét lánc idesír
hol mindent hallani
csapágy jár kénye-kedveként
nehéz az éveket
pénzt fegyvert elveszíteni
ha egyszer foglyul ejt
ha tárgy alany minden külön
szájtató pompa bánt
és nem hasonlít semmire
az sem mit föl kavart
e kedvetlen ajtócsapás
kifordítom jövők
a kulcs kilincs bőrébe vág
szálka és parlament
és széna-szalma zezzugok
almával szökni föl
hogyminden rongyot szembe láss
hadd lássam ki vagyok
itatós holmi szomja húz
kenyerem por nyirok
vízem de nem eszem iszom
és nem beszélek senkivel

a boldogság évei

ezek a boldogság évei
az kell hogy elmúljanak annyi
se csak veszélybe kerülnek
és máris fölismered őket
gyere és fogadd el az élet
ajándékait s örülj ha tudsz
örülni még talán jár most is
a szerencsével ennyi önzés
bár jobb ha evvel nem dicsekszel

utazás

bár akartam most már félek tőle
hogy kitudódik hallgatnék
ha választás illetve akkor
is tíz körömmel bár nem illet
ez is kenyérkereset mocskolt
érdekek uralják hogy kezdjek
mást ha nem hiszek sikerében

amíg nem késő

van hogy nyitva marad
egy-egy este az ajtó
milyen feledékeny vagyok
túl fáradt és ezért
jól tudhatnám pedig
sorsunk összetörni alig
valakinek veszteség
aligha hihető
hogy tétovázna ki
nem ismer talán annyit
se aki igen erre vall
minden találkozás
mit a túlzott öröm
csak megszokásból leplez
mindig számítás vezet
a cselekvők kezét

gyere

a gyűrött áll alatt a
gyűrött bőr villámai
igazi fiatalság
szabados kedve nélkül
ez volnék hát e titkolt
továbbadás keresztje
nemvaló képzelet szül
és álmokkal riaszt fel

se érteni se tudni
egy elveszett naplólap
undorodtam magamtól
a borotválkozáshoz
amikor belenéztem
mögöttem semmi szép nincs
és bennem semmi jó már
akkor kezdtem csak élni
amikor rád találtam
néhány idilli hónap
egy villanyos szobában
lehet hogy ezt szeretném
vagy hogy te más akartá
mindegy a meghatottság
mindegy fukar s ügyetlen
erő még így le nem tört
soha meg nem alázott
hát persze hogy maradni
nehéz elmenni persze
hogy egyszerűbb hiába
a kétségek parancsa
hiába minden érvem
gyere buborékhéjú
utunkon mégis együtt
ha el nem pattan közben
ahol még senki nem járt

épp csak hogy

de sokszor elhatároztam már
újrakezdem másként mind eddig
és hiába volt nyughatalatlan
keresgélés nem hoz eredményt
mégis utólag mindig minden
értelmezhető lesz csak másképpen
és nem ennyire fönnakadva
rejtélyein mit nem-tudásnak
hívunk elég meggondolatlan
most fordulni a tegnap ellen
megtagadni mit elkövettünk
és közben elkövetni újra
bizony nevetséges hiúság
másképpen még holnap se élhetsz
mint lehet ahogy tévedésed
sugallja kár de mégis így van
innen jön minden durvaságunk
és energiánk az élethez
mi így is éppen hogy elég csak

kövess

ha nem erőlteted magától indul
el s neked is rejtély hova jut engedd
hát megállni ha akar tovább menni
ahogyan akar hagyd saját kényére
ahogy nem szokás és hálából annyi

meglepetést hoz eléd annyi ócska
limlomot amennyit nem szokás hallgasd
s olyan szórakoztató időtöltés
részesé leszel milyenre aligha
számítottál és hiába számítottál
volna ha nem veted le makacsságod
szamárkáftánját és bújsz próteuszként
birka és borz bőrébe nem törődve
bőrük-szagukkal nemrég tanácsoltam
hogy próbálj meg valami mást nem éppen
gyökeres változást csak kis eltérést
a megszokottól de neked ez is sok
a beidegzéseket évekig nem
lehet büntetlen tenyészteni gyorsan
magukhoz idomítanak mindenképpen
kénytelen vagy a bélyegük viselni
tetszik nem tetszik örülsz tiltakoznál
ne szólj közbe kíváncsi érzékekkel
a nem követhetőt vágytál követni
hogyha volna mód szeretnél kalandos
közel kerülni dolgokhoz amikhez
még senki nem került közel de annyi
nagyravágyást keversz a terveidbe
hogy kész kudarc már ez akárha el se
indulj és ne mondd hogy azért te kedved
lelted miközben az dolgozik benned
is ami mindenki másban hogy többet
mutass mint aki vagy s lehetsz magadból

vizsgálat

torkomon a gipszkása
darabos kortyai mögött
várhatom amíg kiürül
undoríz kanyarog le
holnap eperöntgen
előtte tabletták nyelem
percenként orvosi tanács
szerint magamba őket
várom és mégis eljön
durván átvilágítanak
aztán csokoládét eszem
húsz perc a hosszú élet
legelső állomása
is lehetne habár nem úgy
kezdődik a nap épp olyan
közömbös mint a többi
mikor belém turkálnak
jókedvvel kéne s nem tudom
ahogyan kellene s ahogy
jó volna elviselni
tapad durva redőzet
meg se várom elindulok
és a vetkező ajtaja
mögül a folyosóra
lépek hogy megtaláljam
újra a régi fonalat
ami talán visszavezet
akárcsak ariadne
a pénzt zsebembe tetted

még rá se bíztam magamat
de már becsap vélt gyógyulás
patikaöble ámf

diagnózis

végbélvizsketés acetónízú száj
a lassan gyógyuló sebek nem is volt
mindez feltűnő váratlanul tört rám
a hír cukor van a vizeletemben
öröklött hajlam gongütese hulltán
fiamat figyelem mi is az eddig
másnak ismert szokások bányamélyin
az utaló tünet s majd elkerülni
azt módolom a görcsöket hogyan kell
s mi lesz a többivel kik nem születtek
még meg de akikre annyira vágyom
mi lesz a tébolyult hiány nyüszített
izzadok életösztonöm egészen
nemlevő moccanásokig huzódik
reménytelen hogy mindezt másra váltsam
elhiszem mit a henye diagnózis
állít minden egyes kiátkozását
nem véletlen mohó hiszékenységem
ehhez szoktatott minden minden
amit tapasztaltam magam körül az
élet nem rosszindulat vezette
a véletlenek hozták ezt gyümölcsül
már-már meg sem lepődöm másra várni
nem is merek annyi évet hiába

áldoztam föl a nemlevő hatalmak
étkeül s fáradtam mindhiába
lesve egészen másszerű jutalmat
amit szeretnék most már nem kapom meg
túl nehéz így a holnapot kívárni
minden üres minden veszélyben
az izzadt szőke üstök menhelyében
az arc pufók labdái hajlatán
heves csodálkozással megremegtet
a gyanút lelt tekintet most nyugodj meg
már hajnalban a telefon a kórház
pedig csak fél kilenc után felelhet
a laboratórium akkor nyit ki
hol a leletek újravallatása
történik csöngetek s beszél ki eddig
is oly áthatón vigasztalt a kagyló
fölött süket találgatásom értem
mondja míg a doktor úr odaátról
elmondja mit remél és mit tapasztalt
miért is kell magunkat rája hagyni
semmi baj tévedés ilyen ajándék
régén ért tovább kellene figyelni
hogy mindezt biztosan halljam de már nem
érdekel csak betölt a létezés s én
érzékek nélküli zavart örömmel
elveszem pedig lehet hogy holnapra
ki adta épp ily könnyen visszakéri

élni

szándék szándék után lehet
hogy átélem és mégse
a legrosszabb következik
jelentkezési ívek
a szaros pelenkák sora
egymásra halmozódva
mosatlan kitöltetlenül
e szerencsétlen napra
szánt tennivalók mindenütt
egyházi zene szól a
rádióból a külügyi
jelentést palestrina
követi templomhidege
szélnek szárnyán zuhan le
túl hirtelenül tört rám
e megtoroklott idő
le a tollat pelenkát
mosni hiába rohanok
a holnapra hiába
készülődöm ha beköszönt
ugyanúgy védhetetlen
keveset tudok vagy sokat
jön nemvárt tűzjelével
csak egy rövid kórházi hír
ahogy a kés kimetszi
az álomittas hús külön
külön halálra szántan
túl hiú élc most a sikert
emlegetni közönyből

közönybe lép ki élni tud
fogadd el bármi áron
hogya olcsóbban nem lehet

arckép

az autóbusz vén parkok
hólyagútján zuhog le
s hirtelen itt a város
a híd a délutánban
most föláll a helyéről
valaki és hozzám lép
megnézhetem azt kérdi
és kiver a veríték
ez én vagyok hadarja
csak tűnne már el innen
elmegy bocsánatot kér
a régi tervek mégis
ugyanúgy cserben hagynak
mintha még mindig látná
hol ülök mit csinállok
szégyenem és kudarcom
állok a régi évek
jól ismert folyosóin
látom az ablak tükrét
ahogyan mögém villan
és hallom a homályból
valaki megvigasztal
rosszullétet tetettem
és lehet hogy az is volt

megálló

fenyéren éltél s most fölszaglik
ahogy rohansz a meleg alagúton
át egyszerre csak kiborul amit
magamban hordtam a sok szemét
nem bújtatja tovább szemérem
szégyen nélkül kibontva a zsák

beszélgetés

az éjszakai üres pasarét
a világítás markában inog
a gyerek ahogy ágyban hagytam úgy
alszik ez egy kicsit lecsillapít
most azt hiszem e rámhagyatkozás
életed legnagyobb kudarca volt
az elcsigázott idegek nem is
jelzik amit közben elhallgatok
örökös idegenben tör ki a
beszélgetés akiknek ki vagyunk
szolgáltatva és akik ki nekünk
megszállva tartják mind a zúgokat
pár tévedés csak amit sikerült
úgy ahogy de szavakba öltönem
kimondtam amit kimondtam amit
nem az nincs és most már nem is lehet

kimondva mert ez a beszélgetés
véget ért és nélküle ugyanúgy
mintha vele ért volna véget

hagyd el

mind-mind egy szakma roncsa lett hiába
most látom nincs mit irigyelnem tőlük
aki kettővel vesződve jutottam
ennyire mindegyik a kedvtelésem
s így pénzt se igen láthatok belőlük
s ha látok zavarba ejt elfogadnom
könnyelműen lemondok a kényelmet
választva inkább nem szerénység mozgat
a biztonságot te kölcsönözöd hozzá
ki támaszom vagy minden balsikerben
miket hajszolni soha nem szűnök már
bár őket kiket ellenségnek hittem
látva néha jobb kedvre hangolódom
hibáik mocska enyém is lehetne
az ember hűtlen és nemcsak a jóhoz
a bűnhöz is hűtlen az intrikához
a féregnek mindegy hol rág a májon
a tüdőn a gyomron vagy a vesén a
szív az ideg se maradhat kivétel
érezem engem is forgat kerget megtör
ha nem volnál nem bírnám úgy sanyargat
szégyellem hogy ennyire rád hagyódom
a rokkant sötét mit kevertem ellep
kilábalni belőle bár szeretnék

nem sokkal bíztat eddig amit láttam
nyújtsd a kezed maradj velem elég lesz
a beszédhez a tetthez ennyi jószág
könnyebb talán a gyerekekbe bízni
hogy ők majd másképp viselik a terhet
ami ettől bizony csak nehezebb lesz
új tévedés az új tapasztaláshoz
új megvertség és új és új csalódás
kell hogy a régi utat újra járjuk
amit nem tudnak majd ahogy én ők se
bárhogy járták szenvtelen odahagyni

csapda

kínos csalódást örömet
egybe keverni ennyire
miért teszem hogyha tudom
egyszer mindent elveszíték
körvonalak ismeretek
né'kül talán ez volna még
a leginkább lehetséges
vitát kezdeni jól tudom
hiúság bárkivel saját
kétségbeesésem miatt
de rá éppen ez ösztönöz
visz a keresés úttalan
útjain az ismeretlen
csapásokon jaj hogyan is
tudnék szabadulni tőle

szavak

a szavak bányamélybe szállnak
nincsen mód követni őket
az üzenet lefoszlik róluk
a világ elveszett míg föl nem
ismered milyen aztán meg már
magad is elveszetté válva
holdudvarán bolyongsz a döngölt
világos földön kerítéstől
kerítésig ott a disznóól
horzsolódott palánkja mentén
megállsz nem támaszkodsz a falnak
salétromízt bocsát le hozzád
a téglá az istálló száraz
lótrágya-szagot küld kehegve
mért nem tudtál együtt érezni
soha és senkivel miért hogy
ma is egész másnak talállak
mint minek kellett volna lenned

a hatalom ára

országot fölforgathatsz
és szerezhetsz hatalmat
túl a szokott határon
fegyverrel erőszakkal
az alvó ösztönökben

habár le vannak győzve
nincs módod magyarázni
tolakvó pusztításod

nincs levél

vásároltál egy meglehetősen
divatos napszemüveget avval
elutaztál látszólag fárasztó
mesterséget űzől utaznod kell
én meg amióta te elmentél
az üres levélszekrényben élek
ahol nem zavar azóta senki

ezt álmodom

itt vagyok már jóval beállta
előtt az estéli találkozás
ládájában ahol ezt álmodom
egyszer csak senkit sem találok

kert

a borzongó salátakertbe
járunk a szél éjféli után is
fönn talál emeleti szobánkban
fogam alatt homokszem roppan
a lámpa melege kicsalja
ki a férgeket odvaikból
lehetetlen hogy te ne tudnád
hogy ez a rajzás mit jelenthet

kezdlet

szeretném ha nem kéne megismernem
amit nem muszáj de hát tévedek ha
azt hiszem tervem sikerre visz egyszer
majd legalább de ha mást hiszek úgy is
tévedek a pillanat mindig újabb
elképzelés csalétkével bódít el
hiába az elmondottak helyett mást
kellett volna elmondanom s már bánom
is utólag e bolond macskatáncot
alágyúr nem én vagyok aki voltam
sejtjeim kicserélve elsöpörve
egy vallomáslánc sok hiányesélye
hát az emberi gyöngeség helyett az
emberi gyanakvás szószólójává
lennem nem nagy ügy sosem reméltem
hogy rátalálhatok a legjobb társas

berendezkedés titkaira néhány
jelbe rögzült jóslat útján mind össze
szedhetők a változások készülhet
egy érvényes térkép sugallatára
nemtudott titkok nyomába szegődhet
az ember önmagunkba környezetként
tudattalan álomláng termeinkbe
nyitni be legalább a bátraknak
jutna mód többet próbálni kialvó
tévelygésnél a sűrűben a vedlő
naptól százszor járt puha fűben keskeny
csapás lopakvó vétkektől vezetve
indulunk el átfűlve izgatottan
és semmiről semmit nem tudunk újra
elindulunk a kezdet kezdetétől

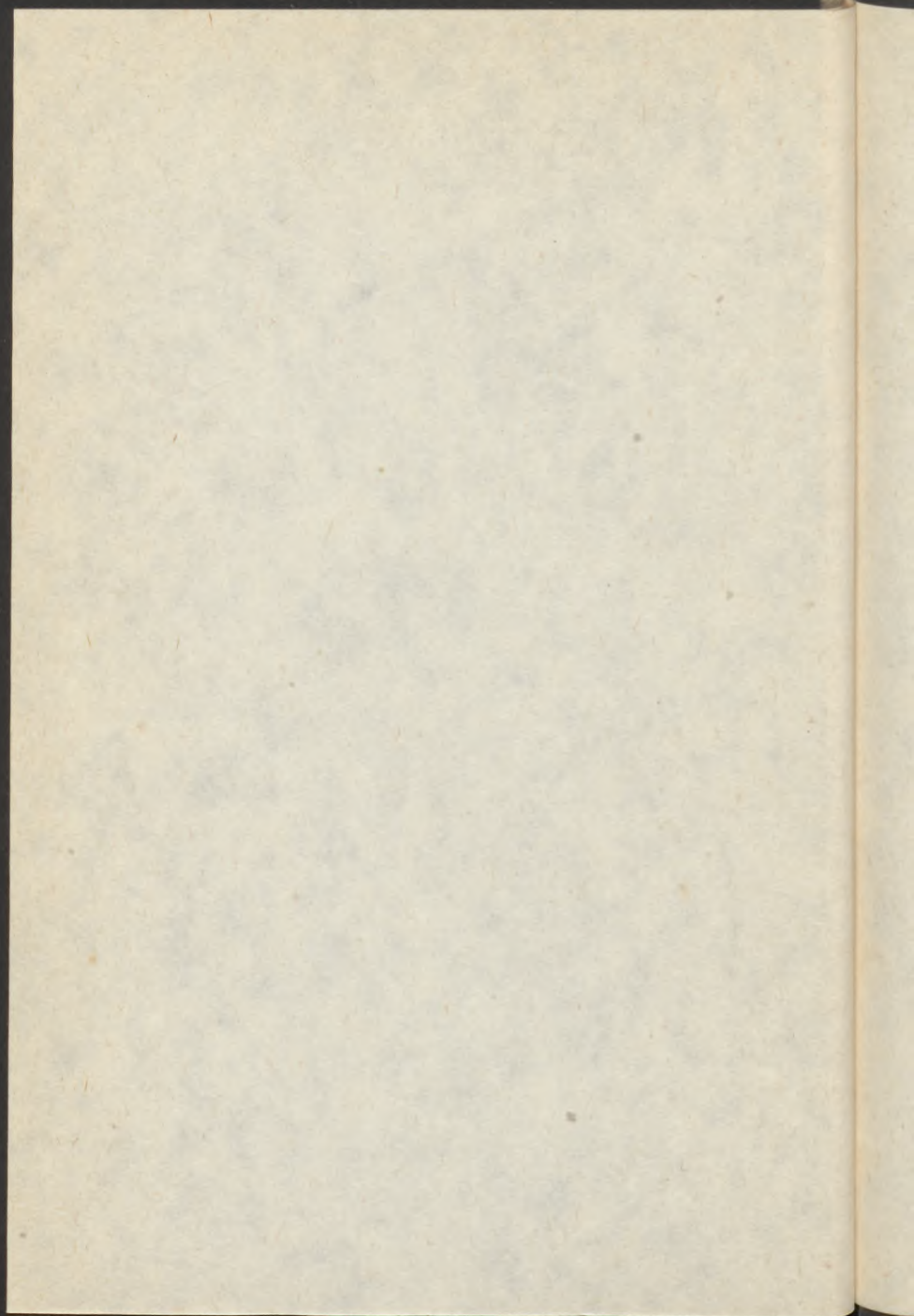
szolga-föld

süppedj kavard a csontot dőlj le
a nyikorgó föld vánkosára
nyúzd a zöld hályogot le róla
lásd markold tedd amit akartál
e kullancsos bor-berek erdőn
egyetlen köpeny mágnesében
míg ágyát veti a hazugság
lelj bagóért gyűrt olvasóra
mormogj álszent imát a szélbe
és tépd szét hóesés-karinged
sikálj vele cipőt te szolga

gyöngeség

akármilyen üres hazugság
elhiszem s elhinnék még többet
is ennél mindent ami végül
igazol miben vicsorogva
bíznom lehetne de megingat
a vacogásom majomhordák
vélt üzenete így lopakszik
a csontjaimba gyöngeségem
másképp akartam tudom hogy ezt
bárki elmondhatná magáról
s csak az mondja el akinek nincs
vesztetni valója pár év a
sors néhány jobbrafordulása
s visszariadnék tőle én is
hasznlóvá lennék hozzájuk
akiket most még hadd dicsekszem
olyan könnyedén megvetek

Utánzatok

Biblia-idézet

Mióta ezt az egyszemélyes nyelvet beszélem,
azóta nem hiszem már,
hogy felöltözhetnek a csontok ott a pusztán,
hogy odaférkőzhet a szó
valaki közé és közéjük.

Minél kevesebb, annál szorosabb az árnyék,
harapások nyoma a mész alatt,
dobog, dobog a deszkabélés,
elhallgatok,
hogy hihetőbb legyen.

Üdvözet

Egy szép napon
megjövök Bokharából,
hozok egy szőnyeget neked,
s egy régi régi könyvet,
amelyből
hangyák másznak elő
arab betűk helyett.

heltai gáspár emlékérem

míg a nap meghívesödik
és az árnyék megtér
engedd hogy halljam a te szódat

bessenyei emlékérem

mosolyodva teszi első mozdulását
előre hátra is formálja szökését
csendes tengereken csapkod dobogása
harc s mulatság teszi édes tévedését

szövedék

gyermeket ráz	a gyolcs
egy védtelen	sirály
	fölnyílall
föl a csatornák	
befolyóiból	a folyó fölé
	bőröd fölé
huzatos évszak	kezdete
	visszatér
	két kalandor

megfejtem bárhog
 örvénylenek

maradhat-e
ciróka-maróka
veszteg a kéz bukdácsol
 aki látja
süketek beszélgetése
 arra vall

egy
kettő aki
 lát

Homérosz búcsúja

Klóthó a márcot szereti,
egész nap hablatyol,
megismerem.

Aphrodité
se hiába töltötte
Anghisés
ágyában
azt a napot.

Vele érzek,
bár hazudott,
vagy éppen azért.

Parafinbűz
egy zötykölő tasakban,
nyitott ablak,
lecsöppen a sötét.

Mért lángolsz el
oly nyugtalan?

Itt felejtették
tetteik közül a legbutábbat:

vesződjön vele, mester úr,
faragja kőbe, szóba,
bánom én!

Hát mit tehetnék?

Gyereket csinált neki,
s most száját tartja,
egy buta bugris.

Azt tehette, ami jólesett,
a kényelmetlen munka meg enyém.

A fattyú neve
A neias lett,
kit vezérként
tisztel
Trója,
nem is tudom pontosan miért.

Találjon új csalimesét,
hintsen új port
fijjatalabb.

A kisember balladája

Tulajdonképpen vakon élt,
nem volt mivel törődnie;
reggel, míg nyakkendőjét cserélt,
nem zavarta meg senki se.

Ez itt az igazság,
akármit beszélsz.

Talán Caesar, Napóleon
lett volna, hogyha akkor él,
és nem ide botlik vakon,
ahol minden helyet cserél.

Ez itt az igazság,
ha ferdén is talán.

Akárki akárki lehet,
az egyenlőség jó dolog,
mert azt csináljuk, mit lehet,
azért vagyunk mi boldogok.

Ez itt az igazság,
bár magad sem hiszed.

Tudta, amit más nem akart,
s tanácstalan volt, mint magam,
azt hitte, hogyha ő kitart,
mert kitartott, igaza van.

Ez itt az igazság,
bár másképp is lehet.

mefisztó

kevés húsból főz lakomát
megvendéget sok száz komát
van minden jóra gondja
bár nem törődik semmivel

a bor akár egy jó hurok
egyszerre száz gégen csurog
s ezt mind mind ő koholja
ki azt se tudja mit akar

csak össze vissza szimatol
ha kérdezik ötöl hatol
s amire foga vásik
a sok jót másnak adja el

göthösen rágja a pipát
elrabolja más holmiját
és görbe úton ásit
meg se torpan a cél fölött

otthona pókhálós sarok
napestig otthon acsarog
nincs egy rendes ruhája
és nem beszélget senkivel

bár minden hatalma van
úgy látszik azért gondtalan
nem tesz semmit hiába
s amit tesz arról nem tehet

űzi hajtja a régi cselt
ezer titkot eszmét kifejt
hogy ki ő elfeledjék
hiába minden buzgalom

úgy harákol és úgy keheg
nem sajnálhatja senki meg
akármilyen a festék
alatta mindegy már mi van

déméter

megtérít ami mást elűz
déméter fűrösztő anyám
hirtelen kezded mint a tűz
úgy kap romló testem után

három

gyermek voltam
elképzelttem
fgy lesz

huszár leszek
lányt rabolok
végül

kalmár lettem
és túladtam
rajta

kettős hangzat

itt a röpülés
vásott foga

evvel esznek
az ifjak evvel

ott a zuhanás
sűrű éje

abból isznak
a vének abból

a női szépség

a női szépség
a férfi csúfság
bejárja útját
eléri vesztét

kit gyöngé térde
kit erős válla
juttat hiába
a sötétségbe

ha férfi tűzzel
ha női lánggal
utad bejártad
ne járd tovább

Képeslapok

1

Bújkál a nap a szálfæerdő mélyén,
az oszlopokat elnyeli a domb,

és lábam alól fölugat a tenger,
az ízetlen só ajkamba harap.

2

Az üres stadion előtt
egy percre éppen csak megálltam:
kihúnyt a nyár, lehullt a köd
a zöldre meszelt délutánban.

3

Eljuthat-e akárki
magától ahova,

mint az éghajlat szárnyán,
a régi Anglia?

4

A Piccadillyn fő-le jár a nép,
az egész ország osztrigát öszik,
számban a sok boloncság íze még,
de szél fúj és eső esik.

falukép

valahonnan
csengő lábal
lovak háta
takaróban

éji téli
üveg-utca
ugatások
hasogatják

kecskeszőrös
bőrdolmányok
gallérjára
fagy a pára

lépés roppan
elenyészik
lenn a tócsa
ablakában

a szán vasa
puha bársony
csontba süllyed
el a csillag

megáll a nap
felkelőben
elfogy lopva
ami űzött

Gyermekjáték

Minek ez a reggel?	Kést élezni.
Minek ez a kés?	Nyársat faragni.
Minek ez a nyárs?	Lenyelni.

heltai jenő emlékérem

keresem ön kinél csodásabb
önnél csodásabbat ne lássak
épp elemészt a szerelem

még mielőtt bármit meginna
meggypiros ajkát csókra nyitja
úgy néz ki elég hirtelen

ó csak tudnék így-úgy dalolni
s volna ön olyan régimódi
dalom amilyen megható

a szívem akkor meghasadna
és kitennék a kirakatba
várjon az áruház előtt

kosztolányi emlékérem

a kertben ülsz egy árnyas szalmaszéken
a fák a fák a fák
még leragyognak rád
te se tudhatod aki milyen régen

csak ülsz a hűvös almafa borában
font székedből kiönt
derékig régi csönd
hajja úgy fájt múlt éjszaka a lábam

kereső ujjad átsiklik a képen
még látom is talán
a pillanat falán
megáll kicsit a tétova sötétben

mint üvegkancsó a tiszta szobában
mit senki se emel
hogyan szomját oltsa el
hangod olyan törekeny és hibátlan

a hét vezér

foszlott vércsehang
tollörvény repedése
a kénkőnap felé
egy szalmaalagútban
derengő porcsík öblén
hámló parázs lövell
a kéregföld mesél
juházó kandallóhév
szítja a borzvetést
a rókadombi dűlőn
gabonaszőnyeg üszke
csökött lovak nyomán
vak tócsák kortyai
s jobbról a lepkekés
fölvillan csatjait
szorongás szorítja
a királylány vesére
roppan a vasmarok
tükrére folyt korom
éjjelén visszarájzik
az álomkút harag
kupák vérhorpasza
repedés zárja le
a torz szemhéjakat

Ady Endre emlékérem

Egy szakadás fut az ég alján,
fölgyullad a tűz, itt a nap,
a vak lombok közébe fészkel, feléd harap,
és álarc van, féktelen düh az arcán.

A legjobb most elbújni volna,
visszaroskadok, ne keress,
a vén törzsek kéregalja féregreves,
s a téli illat mocskát arcomba ontja.

A találkozások semmipartja
ásító örvénybe omol,
a százéves gyertyán, a tavalyi bokor
létét egyetlen romlás kénye adja.

Álmodsz a nyílt zsilipmorajban,
a hab, a köd bőrödbe szúr,
mi lenn volt, fölszökik, mi fönn, itt sír alul,
minden úgy fordul, ahogy nem akartam.

Mindegy, hogy kinek az utódja,
a földet járja, megleli,
és nem kell a beszéd, a hízélgés neki,
tudja anélkül, léptét hova rója.

A dacban és a nevetésben
félelem, betegség lakik,
a kapu nem csikordul, tárva sarokig,
egymagad vagy, roskadtan, félig ébren.

Itt már akármilyen visszacsúfol,
a harang kong, üres a mély,
az igazság, meggyürkőzik vele a héj,
nem kászálódhat föl soha a lyukból.

árpád

átnyargaltam vagy ezer évet
közel vagyok hát meg se látom
egyszer az elhangzás sarában
otthagytam s most reménytelen már
messze van és nem bírja vállam
félleg felém fordított nyitját
nyelvtanuk rendszertelensége
nem is férközhet közelembe
a szótár megvetetlen ágya
hol tűzvész nélkül is pihenhetsz
a füledt párnaéjbe tárva
mind fönn ragyognak türelmem túl
halálos éhű ízű vesztén
ifjúság alvó bimbaján egy
ötödik évszak túlehében
a hősök mintha nyög a nádszál
páncél csörren és nem nyeríthet
csak ül magában ül a kápán
a véres húson ezer éve
kócot nyelek akár a sátán
és döng darazsak birkanyája
mérgesen a fülük levágva
egy kicsit keserű tudásom

egyetlen kortya megpecsétel
és ahogyan tovább próbálok
menni menni a sáros úton
a fagy elém vet egy göröngyöt
nem tudhatom jó szemmel nézni
szegény koppányt is fölmetélték
bélférges mocska közt cikázott
fütytyömre át köves mezőkön
az állatok ínyébe zárva
csempészte át a nevetését
le hihihébe hahahába
tudatlanul a zöme népség
görbe hajtú a maradéka
hol csörömpöl a nyargalásuk

nyomorult

bújj bele a
tevebőrbe
kénkő bűzbe
zsírfolt alá

égbolt-gödör
amit ástál
pocok húsér'
madár tollér'

dohos párna
avas kolbász
rég elnyűtted
fizetséged

varkocs és genny
csalás lopás
nyomorultat
miért üldöz

kemény zsigmond emlékérem

a bűnök aknájában
rémképű éj
és fojtó lég tanyáz

a föld zöld szőnyegén
fűszeres a róna
és tág a láthatár

szétdúlva a határsorompók
álom és pihenés
semleges földje

a vétkes tett
kárhozatra világít
vissza a tömkelegbe

szerenád

mióta minden úgy válik
hogy nem válik valóra
azóta minden szerelem
egy másiknak a sója

mióta minden igazság
egy másikba van oltva
azóta minden szerelem
saját vesztét koholja

mióta minden új világ
egy réginek adósa
azóta minden szerelem
a nemlevő bolondja

próbatétel

ha belep
a zugó nappal

örölj
búzáat
követ
csontot
süss

kalácsot
halzsírt
enyvet

kását
rongyot
tollat
egyél
márcot
meszet
szurkot
igyál

ha kiköp
az égő éjjel

fehér éjszakák

megállok nincs tovább
kabátom is üres

a fehér éjszakában
föltámadó szelek

egyetlen lebbenéssel
föliszák mindenem

Thordai János
emlékérem

Mert el jöven a' nyár
Őis kedved teszi
Ne busuly gyenge pár
Kén es halál felől
A' bűn tévő lerogy
Az erőtlen meg él
Szégyent nem vallanak
A' szükségben levők
Az éhségben lakók
Mint fadgyu olvad el
A pénzes bűntevő
De a jámbor igaz
Mindent elosztogat
Az igaz költsön ad
És áldásokkal él
A tsalárd mire vár
Lest hány vét és vigyáz
Az úr elteti őket
Mert el jöven a nyár
A' kedvöket teszi

Kőrösi Csoma emlékérem

Bejárod-e a tudás kételyével megláncolt utat,
megéred-e buktatói után az érkezést, ki túrni tudsz,
víz, étel hiányát könnyű sétára öltözötten viseled?
Látod-e, tudod-e, hova jutottál, vándorlásod ösvénye
össze mivé gabalyult? Ne szólj, ne higgy, ne álmodj!

Kassák emlékérem

Akinek a szavába beleköltöztem, akinek a szemével
látni véltem, milyen furcsa annyi idő és annyi gond után
ráismernem újra.

Nincs köszönet bennem, hát persze hogy nincs. De
mit tehetnék?

Amit valamikor olyan gátlástalan vallattam,
a ragaszkodás mohó éveiben, megtanultam azóta végleg
saját sorsára bízni.

Sekszpír-motívum

A labirintus pókja jár a földön,
befont utak szakaszos halkulása;
e vándorlás öle akár a börtön,
a szükség rácsát nagyobb szükség rázza:

kövér, sovány belében egy az ösztön,
szegény és gazdag ugyanazt kívánja,
de nincsen, aki mindent úgy betöltsön,
gyöngö, hatalmas, ahogy visszavárja.

Ha keresed, megcsúfol a tanulság,
bármennyi év is múlhatott miatta,
folyó-hányta és kő-morzsolta kulcsát

ugyanaz veszi vissza, aki adta;
egy durva kéz arcodba tömi dunnád,
saját bűződben fulladj meg alatta.

Vörösmarty emlékérem

Hajborzasztó bokorerdő
Sűrűjében jár a szél
Válladra üt vén tekergő
Sálad a földig leér

Megpihenni itt is ott is
Lángot gyújt alád a fű
Ez marasztal az meg elvisz
Beléd fészkel a tetű

Jártam én is álltam ültem
Bokros sáros part felén
Kukoricán hegedültem
Fejen állt elém a rém

Gazdag este süll a nyárson
Üres erszény énekel
Kelmed velem ne vitázzon
Nekem minden szó teher

Hol az erdő hol a tarló
Köpönyegedből a bél
Bárhova lépj ott van alvó
Nyomodban a hó a dér

út közben

kipattant
a vénasszonyok nyara
akár egy őszirózsa bimbó

a tengeri
bronzéles fénye
kósza bugák alatt

az utazás
feltört diójában
mászik a gőzvonat velem

séta

a ház odvába csönd
fészkén tollak között
egyszerre csak a föld
szántása gőzölög

nem is csodálkozom
telt vízállat remeg
a parti homokon
a sás a rét felett

lyukas a rókadomb
szakadék homloka
benne a sok bolond
pucok rókakoma

rossz szaguk messze leng
a gazos rét ölén
odafönn ideleenn
nem is néz más felém

mennek a tehenek
a csorda gazdagon
szétárad a meleg
mételyes lapon

sír a kocsikerék
kígyószisz-kék habot
csöppent alá az ég
és többet nem ragyog

a tikkadt sár vara
mire fölpendörül
késve megyek haza
szúnyoghad dong körül

ránc eszi homlokod
a kerge-bak idő
fölsüt mintha lopott
almából dől a hő

orpheus

süt a nap
és pereg az orsó
körbe jár a folyosók szála
az ajtó mögött
orpheus hallgat

A puszta kéz legendája

Amikor Tatemi Kazuchi és segédje Amatorifume
Amaterashu Ohmikami parancsát követve
megjelentek az Izumo közeli parton,
hogy a sziget sorsáról tárgyaljanak,
a hullámok harsogásán kívül
Okumi Nushino Kami fogadta őket;
fiai,

Kotojonushi No Kami és Tate Ninagata No Kami
csak később jöttek elő.

Közülük az utóbbi kővel fenyegetőzött.

– Hát akkor én is megmutatom, mit tudok! –
kiáltotta Tatemi Kazuchi,
és földhöz csapta, mint egy pálmafalevelet,
az okvetetlenkedő Tate Ninagata No Kamit.

A hálóvető

Jutalom nélkül élni,
pusztán az életér,
játék vagy kötelesség,
akármilyen véget ér.
Tehettem volna úgy is,
ahogy kellemesebb,
de csalás törpeségem
minek tetézte meg.

Sohase hittem volna,
ifjan, hogy ez igaz,
most meg már úgyis mindegy,
aki vagy, az maradsz.
Sötét, töretlen úton
jöttem, elindulok,
vagyok olyan hatalmas,
amilyen nem vagyok.

Azt hiszed, ismerősek,
semmiből se tanulsz,
mindenki tudni véli,
és éppen ez gyanús.
Bárki, a keresésed
amúgy se boldogít,
egyetlen lyuk a háló,
mit a tudás merít.

Magyar szó

Levedlik láthatóra
ország, téboly, virág,
fölkevereg az óra,
és nem telik tovább.
Szitkát hozza elédbe
te senkisincs nagyúr,
mielőtt visszatérne,
szolgád gyanútlanul.

Rongyokban, faggyúbűzben,
mosdatlan, férgesen,
sorsomat aki túrtem,
sorsomat nem lelem.
Lopott holmik bolondja,
parázs szem vesztese,
férfi voltam, de róla
bár ne szólnék sose.

Hozzá kötve koloncnak,
hozzá, ki éltetőd,
a fajtád bűne forgat
meg önmagad előtt.
Testünk más ruha hordja,
vállunkat más teher,
de egy világ bolondja
mind, aki élni mer.

a szegény lány balladája

száz csáklya viszi a sárkány hajóját
száz szolga hajtja éj-nap szüntelen
száz ajtó rejti a letépett rózsát
száz lakat zárja hajó öbliben

száz hegyélre emelte föl a hullám
száz völgybe csúszott a nehéz hajó
száz rabló horkol álmosan a bundán
száz tör keresi hogy mi volna jó

száz szirmot hullatott már el a rózsza
száz szirmot őriz még azóta is
száz kopogást küldött látogatója
száz néma éjre borult rá a víz

száz szoknya alatt reszket a szegény lány
száz mosolyt őriz a szeme között
száz napja várja idejét a sárkány
száz napja van még semmivel se több

száz gonoszságból nemzette az apja
száz jószágból szülte meg az anya
száz undok testvér rúgja és harapja
száz hű testvér várja hívja haza

száz ébredés frissíti küldetésit
száz elalvás örli a csontokat
száz hazugságból merítette vérit
száz igazság rág bőribe lyukat

száz feje mind-mind ótvar-gondok fészke
száz másik üres-részegen mulat
száz lány borult le esdeklőn elébe
száz másik lelt közben egérutat

száz lány közül egy aki nem könyörgött
száz közül egy csak aki nem szökött
száz csapda akit féltő gonddal őrzött
száz próba csontot őrlő kínja közt

száz jótanács egyengette az útját
száz rossz terelte a bukás felé
száz kétség súlya nyomja le a dunnát
száz bizonyosság puffasztja könnyüvé

száz sárkányszem ragad a vaksötétbe
száz éber vágyban forog és figyel
száz tagadásnak is csak egy a vége
száz belenyugvás egyként földre ver

száz kopogást vetett le már az ajtó
száz másikat küld majd a jó karom
száz kérés nyúzta alázatra valló
száz erőszakos éhű akarom

száz lány vérét forralta a mohó nap
száz lányé pince nyirkán hűtözött
száz értelme elveszett már a szónak
száz értelmén nehéz lakat zörög

száz jószándék magában lelt kudarcot
száz színlelés a gonoszság előtt
száz lány viseli vakmerőn a harcot
száz eltagadná hogy világra jött

száz lány sorsa ellenállásra inti
száz falánksága hatja mégis át
száz veszély között nem segíti senki
száz zár mögött nem leli önmagát

száz lemondással teli egyszerűség
száz hivalkodó álnok habzsolás
száz hűtlenségen átremeg a hűség
száz azonosság mindegyike más

száz kísértés mentette életét meg
száz másik miatt rabságba került
száz így vetett a boldogságnak véget
száz másikat míg reménykedve túrt

száz nyelv darálja mégis érthetetlen
száz mancs keresi mégsem éri el
száz találkozás éhe a szemekben
száz elválás egymás felé terel

száz nap sodorta szüntelen feléje
száz bömbölésbe mázolt éjszaka
száz küszöbön át botlott szőnyegére
száz irigy ajtón egyes-egy maga

száz indulat ösztönzi jóra-rosszra
száz megértés egyként sutban hever
száz alkalom kitárt ölébe vonja
száz büntetés se riaszthatja el

száz bajkeverő hiába kísérti
száz önfejű döntés taplót kapott
száz vágy dübörög csontig ami sérti
száz lány örülne s ez az egy halott

körbe-körbe

a macska megeszi a jani ebédjét
jani megeszi a sanyika ebédjét
sanyika megeszi a matyi bácsi ebédjét
matyi bácsi megeszi a keresztanya ebédjét
a keresztanya megeszi a mátyás keresztapa
ebédjét
mátyás keresztapa megeszi az anya ebédjét
az anya megeszi az apa ebédjét
az apa megeszi a macska ebédjét

eső-dal

mi megy a vízén
mi megy a vízén
mi megy a vízén
ez meg egy csónak
fákon megy a csónak

mi megy a vízén
mi megy a vízén
mi megy a vízén
ne félj az esőtől
féltél az esőtől

mi megy a vízén
mi megy a vízén
mi megy a vízén
már nem esik

Három gyerekkép

(Jani)

Összetöröm a virágcserepet,
beleugrom a festékbe,
ráülök a lemezjátszóra,
és forgunk, forgunk.

(Kati)

Megiszom a vizet,
és erős-macska leszek,
és felmegyek a felhőre,
és kiteszem a napot,
és megsímogatom,
mert én erős-macska leszek.

(Matyi)

A nyulacska sétál a barázdában,
és találkozik a pingvinvetővel.

Azt kérdezi:

- Mit csinálsz, te pingvinvető?
- Szántok a golyópapucsomban.

anya-ünnep

anyácska kedves
anyácska jó
védi és eteti
a kisgyereket

anyácska kedves
anyácska jó
anyácskát köszönti
a kicsi gyerek

anyácska kedves
anyácska jó
fürdeti takarja
a kisgyereket

anyácska kedves
anyácska jó
anyácskát köszönti
a kicsi gyerek

anyácska kedves
anyácska jó
tanítja vezeti
a kisgyereket

anyácska kedves
anyácska jó
anyácskát köszönti
a kicsi gyerek

A Vattay énekeskönyvbe

Messze napkeletre
Törökhon torkában
Rab vagyok sínlődöm
Istambul várában

Jártam ződ mezőben
Havasi határon
Elrongyút a csizmám
Főttörött a lábom

Elért a szöröncse
Mögtalá't a kórság
Ahova jutottam
Nincsen ott igasság

Óccsa a négy fal ki
Annak a világát
Ki ráccsal beszélgete
Cellámnak ablaktyát

Aki a lakatot
Ajtómra főttóta
Aki a nadrágom
Pálcáva' főddozta

Ha otthon lehetnék
Így is úgy is szolgál
Vesztemet se bánám
A hazai porba

Messze napkeletre
Törökhon torkában
Rab vagyok sínlődöm
Istambul várában

Vége a dalnak

Nyitod a kaput
Üres az udvar
A vén komondor
Hova szökött

Nyitod az ajtót
Üres a ház is
Mind aki lakta
Elköltözött

Nyitod a kamrát
Üres a polca
Alma és dió
Mind elfogyott

Nyitod a szekrényt
Üres a fiók
Cipő és nadrág
Mind elkopott

Nyitod az öklöd
Üres a markod
Árva forintod
Messze gurult

Nyitod a szájad
Üres a torkod
A dal mibe kezdteél
Elhallgatott

Lidércálmok

két vers Gottfried Benn nyomán

Az ország

Volt egy birodalom,
egy föld, egy sötét tenger,
amit a messzi nyelt el
egyik napon.

Egyszer, korcs rettenet,
halálvágy, ősi vakság
mérgébe fült az ország,
nem ismered?

Hintó, ládazugoly
őrzi a sok szereplőt,
öreges és felejtők
mondják – nyugodj!

Kiket könnyük főd el,
akik látják a véget,
mint hogyha napba néznek,
egész közel.

Adj meg mindent magadnak

Örömben és halálban
csalt álom, sejtelem,
ernyős elzuhogásban
futó óra-ütem,
a mező vonzatában
sarló és nyár-jelek,
édes, fáradt magányban
korsód leengeded.

Adj meg mindent magadnak,
amit isten nem ad,
halk lebegés-nyugalmat
rózsák és fény alatt,
ami odafönn kékllett,
add teljének magad,
hallgasd, míg hangja végleg
a csöndben elmarad.

Az egyetlen lehettél,
fojtó gonddal tele,
de több már soha ennél,
ó, múlt idő dele,
ó, az órák, amikre

orsók fénye folyik
rokkáról énekelve
mit párka gombolyít.

Voltál, ki soha többet,
s mindig könnyek között,
és barlang csöppje könnyed,
mi a kőre csöpög.
Már bevégezve minden,
mi nem könny és harag,
vakító rózsza-fényben
minden tied marad.

Édes órák! Kialvók!
A címer már sehol,
bika és fáklyatartók,
a fáklya lehajol,
déli homokpartokról,
rőt tenger mélyiből
szfinx-lepkeraj indul,
árnyat küld a tükör.

Mindent adtál magadnak,
nincsen végső remény,
keress újra nyugalmat
az olajfák hegyén,
tagjaidat eloldja
végső álom-ködöd,
hírnök száll le a porba
rózsák és fény között.

Öreg ég

Mezsirov után

Élünk alattad öreg ég
a gyökerünk a földben
mi adjuk a nép kenyerét
és ázunk az esőben.
De föltámaszt a napos ég
valahol itt a porba
– a mindennapok kenyerét –
uram, add meg velünk ma.

Kit éltetett a sík mező,
az megbékélhet evvel:
elég egy ásonyi erő,
hogy megéljen az ember.

A déli szél népe

William Stafford szerint

1

Egyszer a nap egy völgyet kergetett.
Rejtőzött a völgy mérföldeken át, messzire futott,
bebújt egy hegy alá. A nap
átment fölötte, de tudta, hogy ott van. Most azért
süt – hogy ne bújhasson el többet az a völgy.
Légy olyan, mint a nap.

2

Alakja van a leheletednek,
 hidegben láthatod.
 Mindig így van, nyáron is.
 A leheleted egy sereg
 manó, az erdőben élnek.
 Mendegélnek. A barátaid.
 Amikor meghalsz – elindul
 az utolsó leheleted a többihez,
 és elvisz magával téged is.
 És ott éltek majd az erdőben
 a tisztásokon boldogan.

3

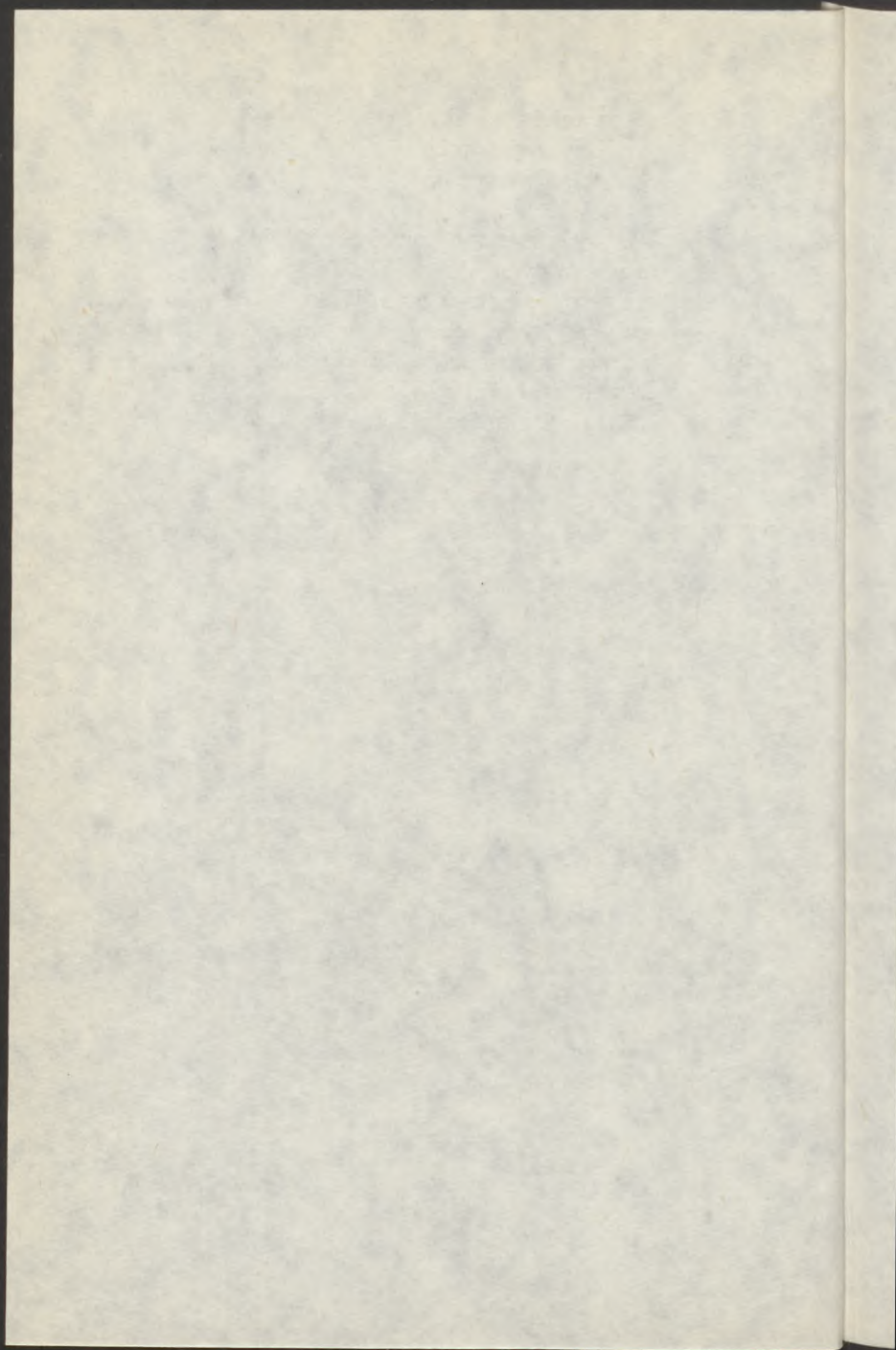
A bűnös ember elől elrejtőzik
 az összes lehelete. S amikor meghal,
 az utolsó nem találja a többit.
 Sohase lesznek együtt –
 A lehelet-manók ősszel
 a hó elől a bokrokba menekülnek,
 és nem jönnek elő többet.

4

Mégy, mendegélsz a nagy folyó
 mentén, mégy, mendegélsz napokig,
 s akivel találkozol: Senki.
 A fiai ott élnek a sivatagban,
 sátruk a visszhangos por,

és az apjukért kiáltoznak,
amikor ismerős után kutatsz:
„Senki, Senki, Senki”.

Ha átvágsz ezen a homokdűnés földön,
a neve a nyomodba szegődik,
az egerek a bokrok alá róják,
oda van írva a pocsoltyák fodraiba
válaszul a kérdéseidre. Fölébredsz
álmodból, és hallod végítéletét:
„Senki, Senki, Senki”.

Álarcosbál

110071

Don Quijote

E don Quijote jelmezt
ki ölti föl, ki veti le,
ha mégis volna mért?

Ki tartja a kardot,
a lándzsát és a gyeplőt,
ha mégsem egy bohóc?

egy csepp a tengerből

elvtársaim
a tények magukért beszélnek
amíg az óceánon túl
milliók sztrájkolnak
mi dolgozunk és tanulunk
amíg nyugaton tizenhat nemzet
leértékelte pénzét
mi túljegyeztük a békekölcsönt
amíg a zsarnokság tengerén túl
a megrémült atomimádók
reszketve gyötrődnek
mi derűs jókedvvel
ünnepelünk

Emlékeztető

1970-es Hadikórház

Betegosztály: politikai sebészet

Szobaszám: II. 16

LÁBCÉDULA (HALOTTJEGY)

Csapattest: Csepel Művek

Alosztály: Munkásotthon

Rendfokozat: propagandista

Név: Oláh János

Kora: 28 év

Született: 1942 november 24-én

Növedékbe jutott: 1968 aug. 16-án

Meghalt: 1970 április 30-án

A halál oka: felmondás

1970 évi április hó 31 n.

Szabó Andrásné

Cs. M. tröszt, szaksz., agit.,
prop., kult., biz., titk.

A halottkémlő vizsgálat

1970 évi április hó 31 n

15 órakor megtörtént.

Mórocz Győző

ügyeletes igazgató

Körmenet

Sínek kegyetlen pokla rázza,
körtésárga papír zörög.
Hó hull az éj ornátusára;
a tiszta hó ölen rögök.
Az éjszaka, bár megtaláltam,
elhajózik széllobogásban.
Egyszer csak el nem alszom, és
– zöreje lepkerebbenés –
motoz mégis homályosan;
hímpora rozsdá közt világít.
Hány évszakot bejárt idáig!
Jól ismerem. Hová rohan?

Hómocskos lepedő kigyűrve,
alhatunk; a menet megáll.
A motor, mint a hulla hül le.
A végső szó is messze már.
Egy más évszaknak megfelelni!
A kalap kész, az ára semmi.
Ez az, uram, figyelje meg,
átvágja önt, ahol lehet.
Jár a szája, ez nem akárki,
a nagybátyja belügyi kém
a hadseregnél, Emikém.
Spiclit neveltem? Partra szállni.

Azt mondják, hogy az élet álom.
Ez a macskám, az a kabátom.
A nyaralás SZOT ívre van?
Nem kívánom többet magam.

Az éltes sártól rossz cipőjét
megtisztítja, oszt bekeni.
Ki bírja ezt? Bár ellökődnék!
Felesége majd főz neki.
Ja kérem, más is. Ünnepekre
csillagszórók bokra virít.
Szétrághatják kerekeit,
fut a villamos nyekeregve;

akár egy körmenet, megáll.
Azt hittem, volna hozzá kedve.
Itt az ebéd, cipőkanál.
A barátomat ne keresse.
Tiszta a csönd. Ügyes a hóhér.
Lemosva a lemosható vér.
S aztán valaki, mint a bog,
az ájulás partján vacog.
Rám szólt: jöjjön egy nevetésre!
Az alázat, a gőg, a hit
madzaggá gyúrték vállaink.
Talán meg voltunk kicsit késve?

Felszólítás

Maradjon a helyén
mindenki!
A segédmunkát
a gépfegyverek
átoklánca alatt
elvégzi,

akinek
el kell végeznie.
Maradjon mindenki
a helyén!

Történelmi lecke

1

Nem akarok többet mondani,
mint amit összeszedhettek az uccán.
Volna bár néhány nem éppen elcsépett frázis,
ha tudnék válogatni közöttük,
de nem értem a mesterséget. Nem is akarom.
Ócska trükkök perselye –
hiánytalanul elrontva, kibelevé a velejéig,
itt van mégis az ösztönökben.
Annyira megbízhatatlan vagyok,
azt se tudom, élek-e még holnapután,
beengedsz-e, ha csöngetek.
Játék ez is. A történelem az ajtón kopog.
Lehajolsz érte, mintha a szemétbe dobnád.
Ez csak a kezdet. Ide öntik a napi híreket,
és nem kutat közöttük senki.
Túl sok munka, úgy látszik, lehajolni.
Egy gépezet szemérmertlensége minden hivatalban...
Úgy teszek, mintha tudnám, mire megy ki az egész,
és lehet, hogy valóban tudom.
Akkor már nem is fintor ez.

Díszszemlék örömmámorában
 egy szó nélkül esik el, aki elesik.
 Fölötte írógép kopog csupán.
 Szégyenletes mesterséget úzó, néha azt hiszem.
 Szégyenkezhethetne ugyanezért más is, és nem teszi.
 Szívesen bezárkózom, ha van hova:
 a magam szakállára vásárolok a közértben,
 járulok a szavazóurnához.
 Tudnék mást próbálni?
 Mondjuk, szakállad lesz, és átszúrják az oldaladat,
 a Petőfi divat szerint...
 Nem csodálkoznék, ha elfogadhatónak találnák
 az ötletet. Semmin se csodálkoznék.
 Akik kedvesnek mutatkoznak,
 azok próbálnak leginkább elveszíteni.
 Átvágnak rajtunk a tankönyvek, mint a tankok,
 láthatóan egy más világ felé.
 Akárki akárkit eltaposhat
 egy szebb jövő nevében. Semmit se hihetsz,
 magadnak se már, többé gyanútlanul.

Platon-kiárusítás

„Ha megtehetném,
különösen a művészetek erkölcsromboló
tevékenységének szabnék gátat.”
„Én az elveket tenném meg
az emberek közötti kapcsolat alapjává.”
„Mindenekelőtt a mesterségeket
kellene elrendezni.”
„Vigyázatosan kell bánni velük,
akik a kosarat fonják,
a fejszét élesítik.”
„Mindent elronthatnak.”
„Ha nem kellő óvatossággal csapjuk be őket,
nem kellő körültekintéssel.”
„A magam részéről nem is tudom.”
„Nehéz választani.”
„Kénytelen volnék.”
„Megtörtént,
s már az európai kultúra hajnalán.”
„Hóhér kezére bíznom a kétkedőket,
ha lehetőségem volna
mindent úgy elrendezni,
ahogyan szeretném, s nem azért,
mert az erőszak híve vagyok,
csak, hogy ne veszélyeztessék az államot,
ami egyébként nekik is hasznukra volna.”

Döblingi múlt

A hirdetések olvasom,
fától fáig megyek,
oszloptól oszlopig,
ez is egy út.
Fegyver és törvény is
rést nyithat
a gazdálkodáson.
Mint ez az egyharmad ország,
így kerülök
fiaim, lányaim elé maholnap,
szégyenletes hagyatkozás.
Ha nem kéne építenem,
könnyebben forognék
én is
szélkakas-eszmék után
szív-ömlendezésben,
de házam és földem,
ahol üzleteim
kötni szeretném,
követelik, hogy törődjem velük,
gyermeküket nemzek a folytatáshoz.
Így cselekszem,
hacsak forradalmat nem
csinálnak megint.
Most éppen ezek a . . .

Végrendelet

Az államformák között
még a mérsékelt demokrácia
a legjobb.
Ez is egy elv, amit nem szabad túlzásba vinni.
Tartózkodni kell a végletektől,
a történetek nem óvnak tőle úgysem.
A hatalom mindig arra a belátásra jut,
tegyen mindenki a szándéka szerint.
Bár a helyzet lehetővé tesz mást is,
legjobb volna
visszaadni a felelősséget kinek-kinek.
Túl sok tudás halmozódott föl azonban
s a viszonyok túl bonyolult
összefüggései között
kell bánnunk vele.
Megpróbálni azért érdemes volna.
Ma is vannak, és lesznek holnap is,
akik elvárják,
cselekedjenek mások,
ítéljenek és lakoljanak mások
helyettük.
Én azonban ellentétben minden reális hatalommal
nem rájuk számítok.
Kikre hát?
Magukra hagyni a polgárokat, az is elég nehéz.
Akkor kéne,
amikor kezdenek ismerőssé válni
az ezerszer eltévesztett dolgok,
megpróbálnunk
egészen egyszerűen minden hatalmat abbahagyni.

Eldorádó

Ahol a fegyverek helyett az ész parancsol,
s a polgárok megszabadulnak
a katonáskodás nyűgétől,
ott mindez érthetetlen;
aki hisz, annak hinnie kell mások helyett is,
úgy, ahogyan én képtelen vagyok.

Ikonosztáz

DenevérszARBól kivakarták a gyilkosok művészetét;
pizok és oltár, süket beszédek foszlányos földrésze –
hogY egyszer ebből is mi lesz! Nem tudni, amit más se,
erre vágytam, tömény tévedések közé.

Visszája lóg árnyék-falon, átlendül más világba;
fél fej – derekas munka volt török zsoldosoktól.
Megjártuk, s nemcsak Allah harcias katonáival,
e keresztény zsibvásár partja szélén nemkülönben.

Pogány szél rongyolódott, dúlt egymás elvesztésiben;
a földbe, papírra görnyedő jelek máig visszafakulnak.
Meszelt falra fröccsen a vér: a vitorlavászon múzeum
köröskörül Veronika kedélyes házatája.

Egy gondolat . . .

Igazán nagy ember az,
aki reménytelen helyzetekben is . . .
Én nem vagyok.

Alku

Nem megbeszélni kell velük a dolgokat, hanem parancsolni nekik, számonkérni mulasztásaikat, előírni, mit tegyenek. Így vesztenek el még legkevesebbet a lehetőségeikből. Ez az ő világuk, ebben éltek, hogy mire találkoztunk, már semmi másra nem hajlanak. Eleve gyanakodva fogadnak mindent, amit rájuk bízok. A legkisebb jóindulat, a legkisebb méltányosság hiányzik belőlük. Rám kényszerítik lassan módszereik.

Ha nincs is a kezemben hatalom, amivel visszaéljek, úgy teszek, mintha volna, s közben azon töröm a fejem, hogyan tudnám őket kijátszani, rávenni a sikerre. Én is részese lennék, hát persze. Önös érdek hajt tehát. Fölfedezni akartam valamit, és egészen aljas dolgokba keveredtem. Nincsen mód máshogyan csinálni, hacsak nem akarok kudarcaikban újra és újra megmerülni, a sok törtető között szánalmat kelteni.

Kétfelől

Méltán hiszik-e a gyöngék,
hogy jobb az erőseknek,
akik ahelyett, hogy elszenvednék,
elkövetik a durvaságot?

A próféta

Bizonyos szempontból igaza van, hogy nem kel föl reggel időben, az ágyat nyomja, ameddig jólesik. Szívesen tenném én is. Más ügy, hogy aztán a nappal világossága közben megbánnám talán. Vele ilyesmi nem fordul elő. Most is azon fáradozik, hogy híveket szerezzen a lustaságnak. S akkor már nem is olyan nagy dolog az egész.

Tegyük föl, hirtelen sikert arat prófétasága, s minden elképzelése szerint halad tovább, sztrájkba lép körülötte a civilizáció. Olcsó trükk itt követnem. És mégis. Valószínű, ő maga volna az, aki táplálék, meleg s a kellő higiéné híján először távozna az élők világából, ha valóban nem tartalékolt. S miért ne higgyek neki?

Kelet népe

Japánul, azt hiszem, kitűnően beszélt, nem csoda, hiszen az anyanyelve volt. Egyszerűen odament az utcán, és megszólította, akit japánnak vélt.

Nem volt szerencséje, akadt azok között, akik az útjába kerültek koreai, vietnami, talán még kínai is, a nyelvet, amin beszélt, nem értették.

Úgy látszik, ezek a keletiek épp olyan bizonytalanok egymás megítélésében, mint mi vagyunk.

A király bolondja

Ahonnán ítélsz, a vélt magaslat nem belátásra, vakságra csábít. Az ostobának jó dolga van, hiheti, hogy mindent belát, ha az alapvető igazságot elfogadja.

Én éppen ebben kételkedem. Félek kimondani is a gyanús föltételezést, hogy ilyen valójában nincsen. Amit fölfedezünk, azért fedezzük föl, hogy elavuljon.

A száműzetés vége

Ki ne akarna története véletlenek buktatta zavarából igazsága földjére jutni? Nem én vagyok az egyetlen, azt hiszem. Érhet-e vád ezért?

Birtokoltam valamit és elvették tőlem. Meddig ülök itt az asztalnál és mire várok? Nem bolondok, hogy jóvá tegyék, ami nem is az ő hibájuk.

Az éhséget semmi, a jószándék sem engesztelheti meg, s a megkésett kielégülés is megalázza. Szándéka ellenére így tapos meg, ki jót akar.

Az Úr hangja

Az első átlátszó tévedés több, mint amit én nyújtani tudnék.

Támaszra szükséged van, és én nem akarom elvenni tőled.

A világ azért igazságtalan, mert benne magam is az vagyok.

Háborúban a jobb elmék is túlzottan hajlamosak (valószínű, ha akkor élek, se számíthatom magamat közéjük), hogy mindent egy eszmére bizzanak. Ilyenkor aztán kevesen kapnak a kételkedés kenyerén, megmarad, hadd rágódjon rajta a szerencsésnek mondható utókor.

Látszólag mind hittek abban, hogy az ügy, aminek a szolgálatába szegődtek, fölmenti őket. S mi lett a vége? Az a kevés jelentés is, amit tényleg életre hívtak, ellepleződött. Jobb, ha azt hiszem (bár semmi értelme ragaszkodnom e tévedéshez), hogy a véletlen intézte így.

A kételkedés káráról

Vannak, akik, tényleg nem tudom, miért, de mindig az ígéret földjére vágynak, s szemükre vetik azoknak, akik, mert másnak ismerik a világot, s nem tételeznek föl ilyet, hogy nem teszik. Elvárnák, hogy ugyanúgy tévedjenek, ahogy ők. Aki a megismerés, bár bizonytalan, jelzéseire szeretne hagyatkozni, ellenségnek tekintik.

Mire a sok pepecselés, javítás, az egyéb buktatók, veszélyt veszélyre halmozni, kételkedéssel tölteni el a törtetésre alkalmas időt minek? Aki folyton hazug hátterüket kutatja, azt sohasem veszi oltalmába, és persze érthetően, semelyik kiutat ígérő hatalmi s eszmerendszer. Mindezzel nem kéne annyit törődnöm, ha nem belőle élnék.

A hatalom természetrajzához

Mi készíti a szegényeket, hogy hősöknek nevezzék kifosztóikat? Ha nem fordít el senki a tényeket, ha a tévedéseket, a véletleneket sikerül kijátszanunk, túl sok lehetőség marad a visszaélésre akkor is. Nem tudhatom, milyen áron veszik meg szerencsájüket a hatalom kegyeltjei, de valószínű ugyanolyan eszközökkel, mint azok próbálkoznak, akiknek ez a vásár nem sikerül. Ha képes vagy másokat tönkretenni, túltenni magadat az erkölcsi kételyeken, akkor sincs nyert ügyed.

A jól álcázott csalásra, hízeltetésre mindig szükségük volt a sikerre törekvőknek, s többé-kevésbé mind azok vagyunk. Kinek jut eszébe megvetni a győzteseket? A kisemmizettségéből eredő keserűség megszüli ugyan körülöttük a megvetés árnyékát arra hivatkozva, hogy nemcsak az erények, a piszkosságok is őket segítették, de a vesztesek ellenkezése félig önáltatás, félig irígység. Így igazságuk hite is kevesebb, mint azoké, akiket legalább a hatalom végül is igazolni látszik.

Bolond beszéd

Az események mögé fürkésző arc elítél, más megbélyegez, de hogyha fölismer valaki, az se sokat változtat a helyzetemen. Kinevetnek, karóba húznak vagy értenek, így válok a játékszerükké.

Nem számítok rá, de ha fölröpül lábam elől
a kő, és ide zuhan helyébe egy felhő, nem lepődöm meg.
A valószínűség legvégső határán, s van esélyünk
átlépni ezt is, már minden bekövetkezhet.

Az ostobaság ízével a számban a tudással
barátkozom.

A tékozló fiú

Talán, mert elavulnak, azért van szükség
jelszavakra ahhoz, hogy igazgatni lehessen
a világot, megtudni, mit nem érdemes már. Én is
a gátlások mögé húzódom, távol a tettektől, pedig
azért vagyunk. Vagy csak ez is elér, mint annyi
minden?

Mindegy, mi az, nem tudom szorongás nélkül
fogadni, bárhog is vártam eddig, hiszen, ha
bekövetkezik, az feladása ezernyi másnak. Békére
éhes ország népe köp le, úgy fogadom, amilyen
jókedvvel csak lehet. Ugyanezt a levegőt szívom
én is.

Bár nagy kaland lett volna más nyelven, más
világ ónját engedni le a mélybe, nem így történt.
S már egyre szűkebb esély csábít, hogy megkísértem.
Meghallgatom a rám vonatkozókat, és nem hiába.
Úgy cselekszem, hiszen nem kényszerít már
semmi rá.

Sámán-dob nélkül

Mindig is voltak, akik nem szégyellték, hogy úgy cselekszenek, mintha ismernék, amit pedig senki sem ismer. Divat volt jövőmondót látni bennük. Az idő ugyan sokat változott azóta, én magam is egyetlen pillanat műve, és más vagyok, de törekvéseink nemigen törődnek evvel, szinte ugyanaz az érdeklődés löki életre őket, a zsigerek nemlátott mélyiből az elemi vágyat valami más felé elemi félelem űzi most is.

Aki megáll a nyitott kapuk előtt, hiába zörget, észbontó nemlevésbe táruló idő szilánkjai, lélegzet orvossága altat el: találkozunk naponta, kétes ésszel nem röstellem a máshoz illő tudást is célbavenni. Ez minden: zavart keresgélés nem talált dolgainkban. Mégis volna, mire képesek vagyunk: tudott szavak mögött igazi tudás? Az út, ami régóta nem tudjuk, milyen kockázat felé vonz, eltűnik, itt az alkalom, add föl a játszmat.

Az volna talán a legjobb, ha mindazt, amit cserben hagyunk, nem kéne többé fölidézni, egészen mást vár tőlem, aki vár valamit, mint amit adni tudnék. Az éberség s a gyöngeség egymást kioltó átka már az élet kezdetén sajátunk, azóta igyekszünk sugallatának megfelelni, de elég egy eddig észre sem vett gyöngé pont, előbukkannak máris a kísértések, előlép rejtekéből egészen másnak ismert önmagam.

Kísértés

A környezet soha egészen meg nem érthető jelzései, tegnaptól mára virradóan, ahogy a véletlen hajtja őket, az álmatlan éjszaka szögletéből fölszökellve rám rontanak. Semmi se változott tegnap óta. Lehetne több szerencsém, de kevesebb is, gondolom, mint amennyi van.

Napok múlnak el érthetetlen egymásutánban, hol ismerősen, hol ismeretlenül, s mindez úgy konzervál, ahogyan nem szeretnénk. Egészen szabadon, saját kedvünkre élni föl, vagy mindegy, hogyan a mindegy milyen jövőt, talán, mert nem lehet, mindenki ebben sántikál.

Öreg s fiatal a leplezés s a nyíltság egyformán nem menthető fokán ugyanegy ravaszságra készül; aki még képes rá, hozzájuk csatlakozzon. Magammal is találkozom közöttük. Volna gyakorlatom mentséget keresni, de úgy lehangol készséges hajlamom, hogy nem teszem.

Honnan – hová?

Minden nemismert erő, amit magadba rejtasz, mozgásba jön, ekkor már nem tudod, honnan, hová, mit mivégre kívánsz, teszel, mulasztasz el.

Lezuhognak a sztereotípek, az ingerláncon végigfut a jelzés, fölhabzik a kultúra nemtudott mélyiből a sejtjeid mögé száműzött cselvetés.

Csontváry emlékérem

A hajó, a dohány, a gépkocsi, a lány s az egyéb kereskedelmek e szorgalmas korszakában, ha nem akarok végleg lekésni mindent, valamivel nekem is kereskednem kéne. Már régóta csak az a kérdés, hogy mivel. Bárki, aki a helyembe képzei magát, beláthatja, nehéz a döntés. Egész világok kételye mellett vagy ellen tennék hitet vele, és ehhez semmi kedvem.

Iránytűt készítettem, amely mindenben eligazít, a vallás napútjától a legkétségesebb földi zúgokig. Találmányom magamban hordom; s nem bocsáthatom az emberiség rendelkezésére, amíg meg nem bizonyosodom egy két gyanús ügy hátterét illetően. Nekem is csak akkor mutat utat, ha méltó leszek rá, hogy elvezessen. Jobb feltételt másnak sem szabhatok.

Behunyt szemmel

Csak be kell hunynom a szememet,
és egy végtelen és üres
folyosó kezdetén találom magam.
Nem beszélek róla senkinek,
nehogy bolondnak tartsanak.
Elindulok, és egykedvűen lábalok tovább
a fénylő, napszínű pont felé,
ami a folyosó végén világít,
s amit valószínű sohasem érhetek el.

Megyek álló nap, álló éjszaka,
és nem találkozom senkivel,
akitől megkérdezhetném,
jó irányt követek vagy rosszat.
A szememet arra a távoli pontra szögezem,
de nem rá figyelek,
hanem ami mögöttem van.
Kioltok magamban minden haragot,
és kioltok minden vágyakozást,
akár a nyílvesztő, süketen és vakon
teszem meg végtelen utamat.
Ezért aztán azt sem veszem észre,
amikor elérem célomat,
se azt, amikor elhagyom,
és a mögöttem lévő ürességbe lépek.

buddha templom

idő-minta minden
átló-tudás mélye
kőcsat-utca fölé
virág-ég sugárzik
mozaik-szó minden
sárkány-gazda mása
késő isten-arcból
virág-ég sugárzik

nem

nem fekhatsz az ágyban
nem ülhetsz a széken
nem állhatsz a földön
nem eheted meg az ételedet
nem teheted amit teszel
nem lehetsz az aki vagy

hamlet-érem

tennem kéne valamit
de nem tudom mi az
tudtam csak elfelejtettem
nem tudom mi az
de tennem kéne valamit

Két dal

1 (*Fiatalos*)

Érdekel engem
minden, ami új,
minden, ami ó,

e kettérágott világban
ami látható, hallható,
ízlelhető, tapintható.

2 (Öreges)

Nem érdekel már
semmi, ami új,
semmi, ami ó,
e kettérágott világban
ami látható, hallható,
ízlelhető, tapintható.

Idegen

Idegen nekem
a fiatalság
mohó és durva
mégis szegény

Idegen nekem
hiába kortárs
a sok irígység
gőgös tudás

Idegen nekem
zsugori vénség
csömörös arcod
bármit ígér

Idegen nekem
saját valóm is
hiába élek
folyton vele

Idegen vagyok
mások szemében
mindavval együtt
amit tudok

A tanító

Álmában kedves csontokat lát,
koldussá lett nővér, fivér,
és rom a régi ház,
hát elindul visszafelé.

Álmomban találkozom vele,
egy régi nap,
egy régi úton
szótlán és egyedül.

Bajból, bánatból születik
a legtisztább tanító,
a fukar föld
ha elengedi.

Hát elindulok én is,
habár mindent tudok,
egyedül,
hogy szemtől szembe lássak,

oda, ahol senki se vár,
hol minden elveszett,
és még tovább,
vissza, visszafelé.

Választás

A béke kilenc állapotából
az egyik;
a kínok hét próbája közül
az egyik;
a három testvér közül
az egyik;
a választás két útja közül
az egyik.
Egyedül csak önmagadból
a másik.

A végső tudás felé

Ha tudod, mi a részvét,
ha tudod, mi a közöny,
ha tudod, mi a becsület,
ha tudod, mi a csalás,
ha tudod, mi a szeretet,
ha tudod, mi a gyűlölet,
ha tudod, mi az öröm,
ha tudod, mi a bánat,
megtudtad, mi az élet.

Ha tudod, mi a részvét,
ha tudod, mi a közöny,
ha tudod, mi a becsület,
ha tudod, mi a csalás,
ha tudod, mi a szeretet,
ha tudod, mi a gyűlölet,
ha tudod, mi az öröm,
ha tudod, mi a bánat,
megtudtad, mi a halál.

titkosírás

ég föld
dög bűz
fény árny
ad vesz

száj szó
kéz szem
vágy bűn
űz rejt

fű fa
éj nap
zaj csönd
véd ver

láng füst
jó rossz
víz só
volt nincs

Vándor-dal

Áldatlan hosszú utam
azért járom, mióta járom,
hogy megkeressem, mit elvesztettem,
hogy elveszítsem, mit megtaláltam.

Hogy elveszítsem, mit megtaláltam,
hogy megkeressem, mit elvesztettem,
azért járom, mióta járom
áldatlan hosszú utamat.

Az út vége

1

Megszoktam,
ha szorít a cipő, levetem,
ha sovány a föld, otthagynom,
fölkelek, ha üres az asztal,
ha szegény a ház, nem zörgetek,
de ha a ház az én házam,
a föld az én földem,
a cipő az én cipőm,
az asztal az én asztalom,
olyannak kell elfogadnom, amilyenek.

2

Nincs olyan nyomorúság,
ami ne támasztana irigységet,
így hát szívesen meggazdagodnék,
ha módom volna rá.

Nincs olyan védtelenség,
amelyik elkerülné a gyűlölködést,
így hát szívesen szereznék hatalmat,
ha megtehetném.

Ha sikerülne is bőrt cserélnem, mint a kígyó, s útra
 kelhetnék, hogy újra próbát tegyek, nem
 ugyanez lenne-e a vége,
 ha más tanácsadókra hallgatnék is, nem ugyanide jutnék-e,
 nem ugyanaz a fáradtság húzná ki talpam alól
 a porlepedőt,
 a csukott szemek, a bedugott fülek, a néma ajkak fölött
 nem ugyanaz a végzet rendelkezik-e, amelyikre
 nyitott érzékekkel találtam?

Két esély

A gazdagság vége a szegénység.
 A hatalom vége az elesettség.
 A találkozás vége az elválás.
 A tudás vége a felejtés.
 A bölcsesség vége az oktalanság.
 Az élet vége a halál.

Hét tanács

Jutalmazd meg azokat, akik megérdemlik,
és végy sarcot azokon, akik rászolgáltak,
úgyis mindig arra vágytál, hogy az igazságot szolgálj,
ha mégsem sikerülne, dobd félre elképzeléseid,
büntesd meg azokat, akik megérdemlik,
és jutalmazd meg azokat, akik rászolgáltak.

Engedd föllázadni a békétleneket,
és hagyd pihenni, aki már belefáradt a küzdelembe,
úgyis az volt a terved, békét szerzel a világnak,
ha mégsem sikerülne, dobd félre elképzeléseid,
szerezz békét a békétleneknek,
új erőt azoknak, akik belefáradtak a küzdelembe.

Ne tartsd vissza a vándort, ha útra készül,
és ne űzd el azt, aki maradni akar,
úgyis azt remélted, egyszer csak mindenki hazatalál,
ha mégsem sikerülne, dobd félre elképzeléseid,
marasztald a vándort, ha útra készül,
és ösztönözd távozásra, aki maradni akar.

Hagyd rejtőzni, aki elbúvik előled,
és örülj annak, aki elédbe tolakszik,
úgyis az volt a célod, hogy az emberek javát szolgálod,
ha mégsem sikerülne, dobd félre elképzeléseid,
keresd meg, aki elbúvik előled,
és kergesd el, aki eléd tolakszik.

Azoknak add a hatalmat, akik védtelenek,
s a gazdagságot, akik szegények,
úgyis mindig azt akartad, egyenlő legyen az ember,
ha mégsem sikerülne, dobd félre elképzeléseid,
azoknak add a gazdagságot, akik hatalmasok
s azokat ruházd föl hatalommal, akik gazdagok.

Tartsd távol egymástól az egymáshoz tartozókat,
és kényszerítsd találkozásra az idegeneket,
úgyis azt szeretted volna, ha másokat boldogíthatsz,
ha mégsem sikerülne, dobd félre elképzeléseid,
kényszerítsd egymáshoz az egymáshoz tartozókat,
és tartsd távol egymástól az idegeneket.

Nyújtsd segítő karod a betegeknek,
és használd ki azok erejét, akik egészségesek,
úgyis az volt a vágyad, hogy megsegíted a rászorulókat,
ha mégsem sikerülne, dobd félre elképzeléseid,
használd ki a betegek gyöngeségét,
és hagyd, hadd fálják föl erőd az egészségesek.

Tanítómat hallgatom

Úlj le erre az üres, napsütötte kőre,
és fordítsd a világ minden nyelvére
a tanítást, amiben már senki sem hisz,
de aminek a mélyén ott lapul még
a régi, nagy titok.

Az egyetlen tanítvány legyek bár,
én figyelem minden szavad,
követlek a legreménytelenebb órán,
s boldog leszek, ha hallom,
ami másokat már nem érdekel.

A felhőkkel elefántcsorda lép,
a hegyekkel egész tevekaraván,
a patakokkal gyík lüktet a kövön,
a széllel béleletlen köntösöd –
bejárjuk a világot.

Ha beszélsz, mondd csak el,
amit el akartál mondani,
velem, a hallgatóddal ne törődj,
mindent tudni szeretnék,
s ezért nem sajnálom a fáradságot.

Mintha mindenkinek beszélnél,
úgy intézd szavad
a világ hetvenhét tája felé,
a hetvenhét bezárt kapun
ahol sohase nyílik föl a zár.

Bűvös kör

Fordíts hátat az írásnak,
fordíts hátat a törvénynek,
fordíts hátat a hagyománynak,
fordíts hátat a kötelességnek,
fordíts hátat a tudásnak,

vesd el bilincüket.

Magadban keresd az írást,
magadban keresd a törvényt,
magadban keresd a hagyományt,
magadban keresd a kötelességet,
magadban keresd a tudást,

s te magad leszel a bilincs.

Nyelvóra

A vadgalamb a papagájjal beszélgetett,
a japán kakas meg lyukat főtört a kertben,
épp a tetves rózsatő alá.

A galamb azt akarta mondani: – Ide figyelj,
barátom, taníts meg engem beszélni,
úgy hallottam, te nagy mester vagy éppen –
de nem jött ki értelmes hang a csőrén,
csak illegette magát, gondolta, ha akar,
ennyiből is érthet a mester. – Johól van.

Johól van – korgott föl a papagáj begyéből
a hordógörgetés. Nem tiltakozott, de nem is
méltányolta túlzottan a kedvességet.
– Hova gurítasz? Hova gurítasz? – A galamb
tovább sürgött-forgott a megkopott, vén
ketrec előtt, láthatóan semmit se vett észre
abból, hogy megkezdődött az óra. A papagáj
szerette volna föloldani a helyzetet.
Fölborzolta hát a tollát, és harákolva
nyelte be a levegőt, hogy ha kell,
legyen mivel gazdálkodnia. Egy bátorító
énekbe akart kezdeni, úgylehet.
Út közben bőszülhetett föl,
mert a galamb egy pillanatig sem tudott
nyugton maradni. Így volt.
Ráförmedt hát: – Hülyy le! Hülyy le! –
Nehezen formálta ki a hangokat.
Az indulat miatt. A galamb
megrázta a fejét, kicsi, üres fejét,
és mint aki semmit se ért az egészből,
fölrepült a szemközti diófára,
majd bukfencet hányva még magosabbra.
A felhők mögé lépő nappal, a tavaszi széllel
a tulajdonaként bánt. A papagáj nézte
egy darabig. Hamar rájött, miről van szó:
– Túl sok időt töltöttél el értelmetlen
turbékolással – gondolta –, az a bajod. –
Ekkor behúzódott a ketrec sarkába,
hátát a szemérmetlen illatú reggelnek vetette,
s le se rázva tarka tolláról a rárakódott port,
hozzákezdett, hogy tovább képezze magát
a beszéd eléggé soha el nem sajátítható
tudományában. Ketten maradtak

a japán kakassal, dehát azt végképp
nem érdekli semmi a gilisztákon,
a tyúkokon, meg az ostoba kukorékoláson kívül.

A szegényember igazsága

Miért van az,
hogy kamránk és padlásunk,
bár egész nap dolgozom,
mégis üres?

Miért van az,
hogy szép és egészséges lányom,
bár senki nem tiltja,
mégsem beszél?

Miért van az,
hogy gyümölcskertemben az alma,
bár a levelei zöldek,
mégsem terem?

Miért van az,
hogy nem bántottam soha senkit,
bár megtehettem volna,
most rab vagyok?

Meghallgatlak,
de a négy kérdésből,
bár mindegyik az igazságot kutatja,
hagyj egyet el!

Figyelj ide,
segítened kell másokon,
napkelet istene látja ezt,
és szabad vagy!

Figyelj ide,
kilenc aranyat, kilenc ezüstöt
kell az árok fészkeire vetned,
s terem a fa!

Figyelj ide,
vidd lányodat a legények elé,
s ha megtalálja a magához illőt,
beszélni kezd!

Elköszönök,
a három kérdést elmondtam,
a negyedik volt az enyém,
s már nem felelsz.

Álruhában

Olyan világba készültem,
ahol a gazdag nem tapossa el a szegényt,
a hivatal nem uzsorázza ki a közembert,

s mit látok magam körül,
szegény a szegényt fizetségért tapossa,
közember a közembert hivatalból uzsorázza ki.

Más úton akartam járni,
ahol a gazdag segítséget nyújt a szegénynek,
s a hivatal megvédelmezi a közembert,

s mi lett a részem,
a gazdagság morzsáit leső szegény kinevet,
a hivatalt szolgáló közember ellenem támad.

A külön

Azt kérdezitek,
miért utálok a világot?
Mert benne élek.

Azt kérdezitek,
miért ragaszkodom az élethez?
Mert elveszítem.

Azt kérdezitek,
miért irtózom az embertől?
Mert ember vagyok.

Azt kérdezitek,
mit keresek közöttetek?
Önmagamat.

Azt kérdezitek,
miért vagyok csalódott?
Amiért mindannyian.

Középszer

Elismerésre várni gyöngesség,
s aki kicsikarja, kapzsi,
de a legnehezebb a kettő között
a helyes útra rátalálni.

A várakozás és a cselekvés
mérlegét nem tartja
senki a kezében,
mégis megmértünk.

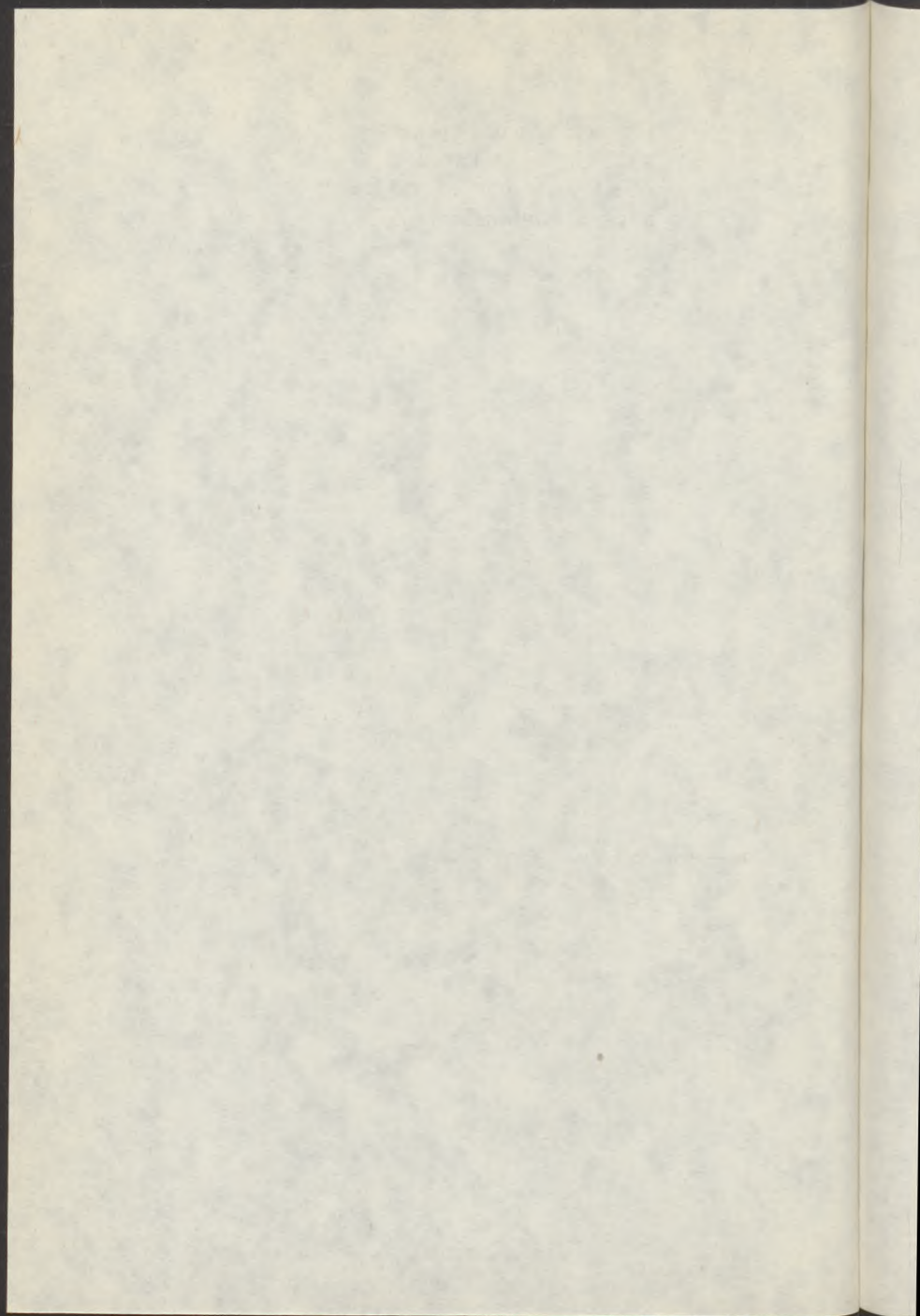
Akár tudsz róla, akár nem,
akár akarod, akár nem,
te is e gazdátlan mérleg
serpenyőjében ülsz.

Van, aki örömet érez,
van, akit szorongás fog el
az ingadozást figyelve,
de ez mind semmit se számít.

Azt szeretném, ha nyugodtan,
ha önvád nélkül
fogadhatnék el bármilyen
lesújtó ítéletet.

Miért is irigyelném a dicsőséget
azoktól, akik rászolgáltak,
és főképpen azoktól miért,
akik nem szolgáltak rá.

Elismerésre várni gyöngeség,
s aki kicsikarja, kapzsi,
de a legnehezebb a kettő között
a helyes úton megmaradni.

Átváltozás

THE CHURCH

A XX. század költője

Ha a régi, nagy elődök
véleményére sokat adnék,
le kéne tennem a tollat,

hiszen nem tudok mást,
saját fájdalmam s örömem,
ez is túlzás, eldalolni.

Selyempárna és virágkötél
nélkül bocsájtanak le hát,
de azért a föld mélyibe.

Levél

Csak hogyha már mindenki megúnt, akkor hagynám abba;
persze ez sem rajtam áll. Egyébként is,
csaknem lehetetlen kiválasztani a helyes pillanatot.
Jobb is talán. Itt állnék tanácstalanul
e különleges joggal felruházva, és nem tudnám,
hogyan éljek vele, mikor van itt az én időm.
Lehet, hogy már most is sokat vacakoltam.
Rég túl lehetnék rajta. Közben mindenki azt hiszi,
egészen másképp intéződik ez is, nem úgy,
ahogy eleinte képzeltem: vakmerő tettek során.

A jövő szempontjából csaknem egészen fölösleges törődni vele, mit ad a jelen, mit adott.

A holnapok sora úgyis egészen más logika szerint rendeződik, nem rendeződik el. Amint egymásra rétegződnek, mind a mássá levés ígéretével kezdődik, s a tökéletes csalódás avatja múlttá meglevésük.

A legjobb volna, ha egy félig-meddig érdektelen ünnepség keretében, minden különösebb cicoma nélkül esne meg, amikor amúgy is meg kell majd esnie.

Egyre csak ez a felszínes mozzanat foglalja le fantáziámat. Az igazi viaskodás másodrangú mélységekben rejtőzik, igazán oda se figyelek, amikor elkezdődik, oda se figyeltem, amikor elkezdődött; nem véletlen, hiszen alapjában véve nem rajtam áll. Szinte egészségi állapotomtól függetlenül végigkísér egész életre szóló erőfeszítéseim során. Végigkísért. Megkérdőjelezi amúgy is elég kétséges sikereimet már-már a feladatvállalások kezdetén. Tudom, hogy nehezebb így élni, mintha nem vennék tudomást róla, de nem választhatok. Maga ez a rögeszmés szerénység is túl ócska ötlet, nem képes fölismerni a szinte tudatom határán ömlő veszélyt.

Néha úgy érzem, s talán nem egészen alaptalanul, az álom is kiszolgált, nemhogy a betegség.

Túl korán, túl későn, nem tudom, de nem jókor, az biztos. Készületlenül ér, mindig készületlen, rendetlen múltam, rendetlen jelenem rabságában, mindig a kétes jövő szolgálata közben. Szinte lehetetlen olyan sokáig élnem, hogy megtörténjen, s mégse okozzak fájdalmat senkinek, ahogy szeretném.

Vannak persze közbüleső konstellációk, amikor a legközömbösebb még, megúszható volna mindez

pár átlagosan ejtett könnyel. El is mulasztottam
egy-két ilyet, s elmulasztok még ezután is
ki tudja hányat, mert képtelen vagyok fölismerni;
de ha tudnám is, hogy ez az, most van itt,
lehetetlen volna elfogadnom, ha semmi nem kényszerít.

A szerencse két arca

Már egy csomó tökéletlenséggel
a testemben születtem,
és ezeket kell hurcolnom most,
s ha szerencsém van,
még harminc, negyven,
vagy lehet, hogy ennél is több éven át.
Közben ahelyett, hogy múltának,
szaporodnak.
Egyszer csak egészen az övém leszek:
torz izület, boka,
a hínáros érzékszerveké.
Bár látszólag nem változik semmi sohasem,
azért én tudom,
amit tudok.
A lazuló csontok közé
újabb és újabb hibák ékelődnek egyre.
A cél boldogító és ismert,
de bevégezem, mielőtt megacéloz.

Pangloss mester átváltozása

A rabságot is meg lehet szokni;
berendezkedhetsz
nemcsak egy ország, egy földrész határai között,
pár négyzetméteren is,
ez a szerencse.
Állhatna mindez rosszabbul is,
el lehet képzelni mindig
a valódinál
egy fokkal reménytelenebb helyzetet,
így aztán, ha nem sajnálod a fáradságot,
megvagasztalódhatsz.
Megbízatosok szerint élek.
Az igazi feladat egyre elhalasztódik.
Így alkotom meg a közbüleső dolgok
jogrendszerét. Tudj
többet erről is,
ha beszélgetni akarsz velem,
tanuld a mellékes dolgok tudományát!
Az ügyeletes tévelygések közül
egy-egy percet
ha sikerül kiszakítanom,
mindig más célhoz juttat közel.
Az ajtó, az ablak
nemcsak nyitható,
zárható szerszámai is a létnek.
Melyik a fontosabb?
Ne akard tudni ezt is! Így kell, hát így jó
végigpróbálni az egészet
a tudatlanságban lebegve félig.

Megszolgáltad már azt is, hogy jobb legyen,
de így van.
Nem vitatkozol.
És nemcsak azért, mert nem érdemes.

Reménytelen

Van, aki üres szobában, tiszta lappal
újrakezdi az életét.
Én erre képtelen vagyok.
Egyre zavarosabb
egyre kilátástalanabb
helyzetek során lábalok át. Így is lehet.
Tévetegen bogozod a szálakat,
amíg valahol avatatlan fogak, ujjak
szakadásig nem nyúvik,
az óvatosság is hiábavaló.
Hátad mögött
az esték, a nappalok
alkotás nélkül, pazarlón.
Kereskedsz a maradás szolgálatában.
Nem túl szórakoztató foglalkozás.
Azért ne bánkódj!
Nem bánkódom.
Erőltesse más hiába magát, én nem teszem.
Gyerünk, ahogy éppen sikerül tovább!
Nem hiszem, hogy jutnék valahová,
de a megszokás kedvéért
érdemes megtenni ezt-azt,
annyit legalább,

amennyi életben tart,
tovább nyújtja
ezt a nem éppen káprázatos jelent.
Ahogy került tegnap,
kerül majd holnap is.
Mindig egy új nap a régi után.
Elég lesz?
Talán sok is.
Nem úszom meg feledés nélkül
egyetlen percemet sem.
Kezdeni akartam evvel,
s most látom,
az emlékezés legalább ilyen erőszakos.

Naplólap

Sokszor elhatároztam már,
megpróbálom
a naplórírást.

(Ronggyá lyuggat a nap,
amíg feléd megyek,
másik ország.)

Menekülj!

Ne ezt az érzékeny idegzetet,
cseréljük el,
lássunk egy más világot,

ahova a nyomorúság,
gyerünk oda,
ahova éppígy beszivárog!

Egy önarckép részletei

1

Se szeretet, se gyűlölet,
csak tévedések fészke,

ki tudhatja, mit cipelek
bőröm zsákjába gyűrve.

2

Egyedül jövök az úton
szembe
önmagammal.

3

Előttem állsz,
mintha itt se volnál.

Szólok hozzád,
mintha nem te volnál.

Nem talállok,
mintha velem volnál.

4

Erdők suhogása,
tamariszkusz bokrok
húse altatott el.

Erdők suhogása,
tamariszkusz bokrok
húse ébresztett fel.

5

Ráismerek,
de ugyanezek a
szavak

a régvárt
találkozás elől is
elragadnak.

6

Az éjszaka
megrázta sörényét,
és felfalta a napot.

7

Valóságot cserélni,
süppeteg mágnesek
darázs-tüze,

veszteglőn sistergek
vége-nincs módomban
a föld felé.

8

Szemembe húzom kalapomat,
az eget,
s elalszom.

Csalódás

Szeretném elpusztítani,
amit szerettem volna fölépíteni.

Már csaknem elhiszem,
hogy nincs, amit kerestem.

Állomások

Vállamon a kártyavár pora,
de már egy másik földön állok.

Jöhettem volna más országon át,
volnék, ki nem vagyok.

E kiszolgáltatott helyzetben,
ha lehet élni, beszélni minek?

A kapu mögött

Ne gondolkozz rajta, úgylis hiába,
a kapu bezárul, és te itt maradsz mögötte.
Nincs ebben semmi iszonyatos,
nincs ebben semmi érthetetlen.
Ahol eddigelé éltél, a helyszín ugyanaz.

Te magad se változtál benne.
Ugyanúgy keringesz körbe-körbe,
a bezárt kapu és a kerítésfal mentén,
mintha még mindig azt hihetnéd,
eltakar előled valamit ez a fal,
s ez a kapu elzár valamitől.

Mit kívánjak ?

Szeretnék ráérni erre-arra, sétálni, unatkozni,
pihenni; eltűnnék az utca forgatagában; egy csöndes
szobasarkot szeretnék, vagy itthagyni a szobát;
elmulasztani a munkámat, a kudarcot, a sikert,
az egész életet akár.

Szeretnék a gyerekek körüli tennivalókkal vesződni
reggeltől estelig, utána meg a pelenkákkal, mosással,
mosogatással bajlódni együtt az éjfél utáni ágybakerülésig,
ájult álomból reggel ötkor kecmeregni óvatosan,
nehogy fölébresszek valakit.

Szeretnék benne maradni a bőrömbe, és kibújni
belőle, örökösen elégedetlen lenni avval, aki vagyok,
de ragaszkodni hozzá a körmöm szakadtáig, ahogy
teszem, szeretném elkerülni, amit nem kerülhetek el,
mindent tudni, és nem esni kétségbe mégse.

Az ajtó bezárul

Ha elfordulnál tőlem, ismerem, elfordult annyi minden, nem biztos, hogy el tudnám viselni a keserűség ennyi csöppje után az ínyemen még ezt az utolsót is.

Ugyanakkor nem tudok megtenni érte semmit, hogy érdemesnek tarts a vesződésre, vállald a sok-sok buktatót, a hála nélkül eltöltött napokat ne bánd.

Ha kereslek, szégyenletes önzés, és nem több – be kellett vallanom, ha csalódnál is bennem; itt a kulcs, amivel bezárom magam mögött az ajtót: mentségeimet.

Váratlan találkozás

Délben még autót szerelt,
a szomszédasszonnyal beszélgetett,
másnap meg már az egész család őt siratta,
az anyja jajveszékelt, a testvérei
magukba roskadva ültek az alkonyodó teraszon.
Nincs isten, aki föltámasztaná,
a rendőrségi értesítést halottnézés követi,
és a szomszédok izgatott kíváncsisága:
mért nem engedték eltemetni.
Hát ennyi volna az egész?
Velem is megtörténhet bármikor,
akár holnap vagy holnapután,
míg a szekrényajtó zárjával bajmolódom,

vagy a kertkaput javítom éppen,
túl régóta halogatom ahhoz, hogy megcsináljam.
A takarítás, az elmosatlan edények,
a pelenkák, a gyerekek fürdetése,
annyi minden vár, szinte szégyellem,
hogy mégis meg kell történnie egyszer.

Esti dal

Vetkőzni készülődtem éppen,
félig már letoltam a nadrágomat, amikor
meghallottam, hogy a térdem valami furcsa,
óraketyegéshez hasonló hangot ad;
hát persze, jöttem rá azonnal,
zsebórát hordok, és az adja ezt a hangot.
De ekkor már késő volt,
az első meghökkenés okozta szorongás
nem oldódott föl bennem azóta se.

Az eszme

A legutolsó gonosztevő is szívesen
takarózik az önfeláldozás gondolatával,
tagadhatatlanul népszerű ez az eszme,
pedig olyan sok mindenkit tönkre tett már.
Igaz, nem azok között szedi az áldozatait,
akik hirdetik, hanem akik követni akarják.

November végén

Fölnéztem a fákra, és nem találtam
a leveleket. Csak nem az ősz van itt?
Meglepődtem, ahogyan ilyenkor mindig,
már évezredek óta, meglepődik az ember.

Mennyi minden

Mennyi mindenről beszélünk,
és mennyi mindent elhallgatunk,

mi minden vár ránk,
és mi mindenre hiába várunk,

milyen nehéz a sorsunkat cipelni,
és milyen nehéz aztán abbahagyni.

A kertész

Amikor meghal vagy nyugdíjba megy a kertész,
aki a fákat gondozta, metszette, permetezte,
mert többnyire senki se áll a helyére,
a fák elburjánzanak, összevissza teremnek,
teli lesznek hernyókkal, ezer betegséggel,
idő előtt pusztulnak el, és közel se töltik be

a lehetőségeiket. Ugyanígy vagyunk evvel mi, emberek is, akik többnyire már eleve gondos kertész nélkül jövünk a világra.

Mesterség

Nem a régi emlékek miatt, de hozzá kellett kezdenem kaszát kalapálni. A szerszámok után még szakemberként nyúltam, de csakhamar kiderült, semmihez se értek. Annak idején nagyapám sohase engedte át a kalapácsot, nehogy tönkrementem. A parasztok tudományáról ugyanilyen megvetéssel beszélt. Csak húzni tudják, mondta – mármint a kaszát. Ismert valamit, amit csak kevesen mások, a vas természetéből. És ezt, szerény lehetőségeit megbecsülve, megőrizte magának.

Hangyaboly

Megiramodnak és megtorpannak,
aztán tanácstalanul újrakezdek,
amit az imént félbehagytak. Nem csoda,
egyszerű hangyák csupán. És mégis,
ugyanúgy maradnak meg, fordulnak föl,
mintha tudnák, mit csinálnak,
volna mindenre magyarázatuk,
a szándékaiktól egészen függetlenül.

Mese

Zöldborsó és Pirosborsó
féltestvérek voltak.
Anyjuk, az öregasszony,
kalandos úton szedte őket össze,
az egyiknek az Isten,
a másiknak az Ördög volt az apja.
Végül közösen ölték meg
az Ördögöt,
aki, akárhogy vesszük,
mégiscsak egyikük apja volt.
Tettüket a népszáj helyeslőn beszéli el,
és senkinek se jut eszébe,
hogy másként ítélje meg.

A nevelő

Mindig van valami baj,
mint most is, az iskolában,
meg kéne szidnom, hát persze,
hogy okuljon belőle,
de mielőtt rászánnám
magamat, eszembe jutnak
a saját balvégű dolgaim,
ahogy mondani szokták,
idekint az életben,
és szerencsére még idejekorán
a torkomon akad miattuk a szó.

Dolgozószo

A könyvek, az íróasztal,
az olvasólámpa, a papírok
szanaszét. Az utcáról,
a napsütésből néztem befelé,
mintha csak egy barlang szájában
óládkodtam volna. Minden
arra várt, hogy a gazda belépjen,
leüljön az asztalhoz,
mancsába vegye a tollat, a papírt,
a telefont és dolgozni kezdjen.

Az utcán

Ennyi emberrel találkozni,
és elmenni valamennyi mellett,
eggyel se veszni össze,
eggyel se barátkozni,
csaknem lehetetlen,
és megtörténik mégis,
ha kell, akár naponta többször.

Búcsú nélkül

A fiatalos pergamen-arc
mögött egy nagyszerű ember,
mindent tud és mindent akar,
de elhallgatja csendben.

Másra valló szavak mögött
rejtőznek az igazi szavak,
és az idejükre várnak,
mikor mindent elmondanak.

De a test az nem vár tovább,
megáll, a földbe téve
váratlanul és ostobán,
mit cipelt annyi éve.

A hiúság vására

Újra idetévedtem
a papírajaim közé,
annyi napi gondot,
a gyerekek neheztelését,
mindent félrelökve,
és mit találok?
Néhány hiú szó;
üres kézzel,
leforrázva állok föl

az asztaltól s megyek,
közéjük vissza
a szégyenemmel.

A tisztás

A tisztás felé vettük az utunkat,
és megpihentünk egy korhadó farönkön.
Vártam, hogy beálljon a csend,
arra intettem a gyerekeket is,
hogy hallgassanak. Helyette
forrón és bugyborogva
ránk zuhant az esti erdő,
bódult madarak rívása, sikongatása.
Mit akarhatnak ennyire,
hogy mindegyik beszél, és egyik se hallgat?
De ekkor már tudtam,
nincs okom fölényes csodálkozásra.
Mi is ugyanezt tesszük,
s még súlyosbítva – árammal, nyomtatással.

Prométheusz unokája

Amit a kályhában dajkálsz,
bár mindenki tűznek véli,
tudod, maga a romlás:
papírt, fát, szenet,

mindent megemészt,
amit étkéül vetsz,
mégis őt hívod segítségül,
ha bajban vagy, ha fázol,
nála melegszel.

Bundás

Mikor ideköltöztünk, úgy gondoltam,
túladoz rajta. Csak akkor enyhültem meg
némileg iránta, amikor kiderült, hogy
– bár több gazdája is volt – senkinek se kell.
Meggyűlt a baja neki is evvel-avval,
a postás a fogát verte ki, más mással
kedveskedett: kővel, rúgással, mérgezett hússal,
ki-ki a természete szerint.
Közben azért ő sem maradt adós,
lassan a környék réme lett belőle.
– Nem sajnálja a gyönyörű gyerekeit
ettől a pocsolya kutyától – kiabált át,
talán komondor-szórésre, puli-borzasságára
célozva a kerítésen a szomszédasszony a minap.
– Pusztulna el a ronda kutyájával együtt –
dobta a földre ugyanakkor a leveleket a postás.
Hát így állunk? – képedtem el,
annál inkább magamra ismerve benne,
minél több hányattatása került a napvilágra.

Játék

Játszol, és hatalmad lecsöppen,
mint mosogatólás kezéd
a száraz, poros konyhakőre,
és még csak észre sem veszed.

Játszol magadba elmerülve,
és veled is, akár egy gyerek,
valaki játékait úzi,
s elveszít, ha észreveszed.

Rabok legyünk vagy szabadok . . .

Csak olvasom a könyveket,
nézem a televíziót,
és csodálkozom: mindenütt
ugyanolyan természetesnek veszik,
mint a gyermekeim,
hogy a kutya szolgálja az embert,
s hogy az egyik ember
szolgája a másiknak.
Ugyan miben reménykedem?
Talán, hogy majd eljön az idő,
amikor megtanulunk
szolgává lenni mindannyian.

Szerep

Te leszel a király, te a királynő,
én meg a hetesszolga,
osztja ki a szerepeket a fiam.
Amit magának tartott,
csak nem azt véli a legvonzóbbnak?
Jó példát mutathatok neki én is!
Aztán ne csodálkozzam,
ha nem lesz belőle,
ahogyan nem lett az apjából se semmi.

Városkép

Aki megpróbált
legalább egy fészert
fölépíteni életében,
és előbb utóbb
csaknem mindenki
eljut eddig,
annak igazán el kéne képednie,
látva e várost,
mire nem képes,
mit föl nem épít,
mit le nem rombol az ember.

Válaszúton

A kukának támaszkodva
írom ezt a pár sort,
amíg a fiamat várom,
az énekóra végét,
hadd tanuljon a gyerek,
talán neki sikerül,
ami nekem nem,
és így tovább.
Próbálom meghatározni
helyemet, ami nincs,
ebben a világban,
ami, úgy érzem,
nélkülem rohan tovább
a maga útján.
Nem vigasztal,
hogyan vesz tébe.
Jobb volna azoknak hinni,
akik állítólag vezetnek,
és azt állítják,
hogyan mégse.

Galambok

Ha megfagynak, legalább
nem lesz több bajom velük,
gondoltam eleinte,
de amikor megláttam,
ahogy ott gubbaszkodtak a ketrecükben
a huzatos padlástér gerendái alatt
fölborzolt tollukba húzódva,
megsajnáltam őket.
Ezer dolgomat félretéve
megpróbáltam helyet csinálni nekik
a kamrában, éjfélre járt,
amikor sikerült.
Na, hát ti is megmaradtok,
löktem be magam mögött az ajtót,
s feküdtem le megnyugodva.
Úgyet se vetettem az éhes kurrogásra,
ami pedig a szobába is
behallatszott most már.

Fecseg a felszín?

Régebben azt hittem,
befesteni valamit
puszta hiúság,
csak arra jó,
hogy eltakarjuk a valóságot.
Most jöttem rá,

amíg a rozsdamarta kerítést
vakartam, készítettem elő
az ólmos alapozáshoz,
hogy nem így van.
Útját állni a romlásnak,
ha ideig-óráig is,
nagyon nehéz,
csaknem a csodával határos.

Robinson

A fiam falja a könyveket.
Nem mintha irigyelném tőle, de mégis.
Amíg én mosogatok, az ebédet melegítem,
szerelem az autót, festem a kerítést,
ő a Robinsont olvassa, és persze
jobban tud mindent, hogy mit
kellett volna csinálni a muskétákkal,
meg effélék. Közben azért mesél is belőle,
na, nem az egészet, arra
nincs ideje, olvasni kell tovább.
Szeretnék én is egy nyolc éves gyerek
erkölcsei szerint csak avval törődni,
ami érdekelt, de nem lehet. Lassan
negyven felé járok, és nem fogyok ki
a kényszerű tennivalókból:
takarítás, villanyzerelés,
üvegezés, deszkák és szögek ...
Hiába várom, hogy egyszer
más intézze mindezt, se péntek,

se más nap nem sodor szolgát felém,
nincs miből megfizessen, s ha volna is,
feszélyezne, hogy segítségét elfogadjam,
inkább mindent magam csinállok,
mint eleinte ott a szigeten
az a szegény, szerencsétlen Robinson.

Gyerekbeszéd

Mit várok másoktól,
ha egyszer a saját gyerekeim
se figyelnek rám –
bolond ötleteik
körhintáján forognak,
ahogy valaha én is.

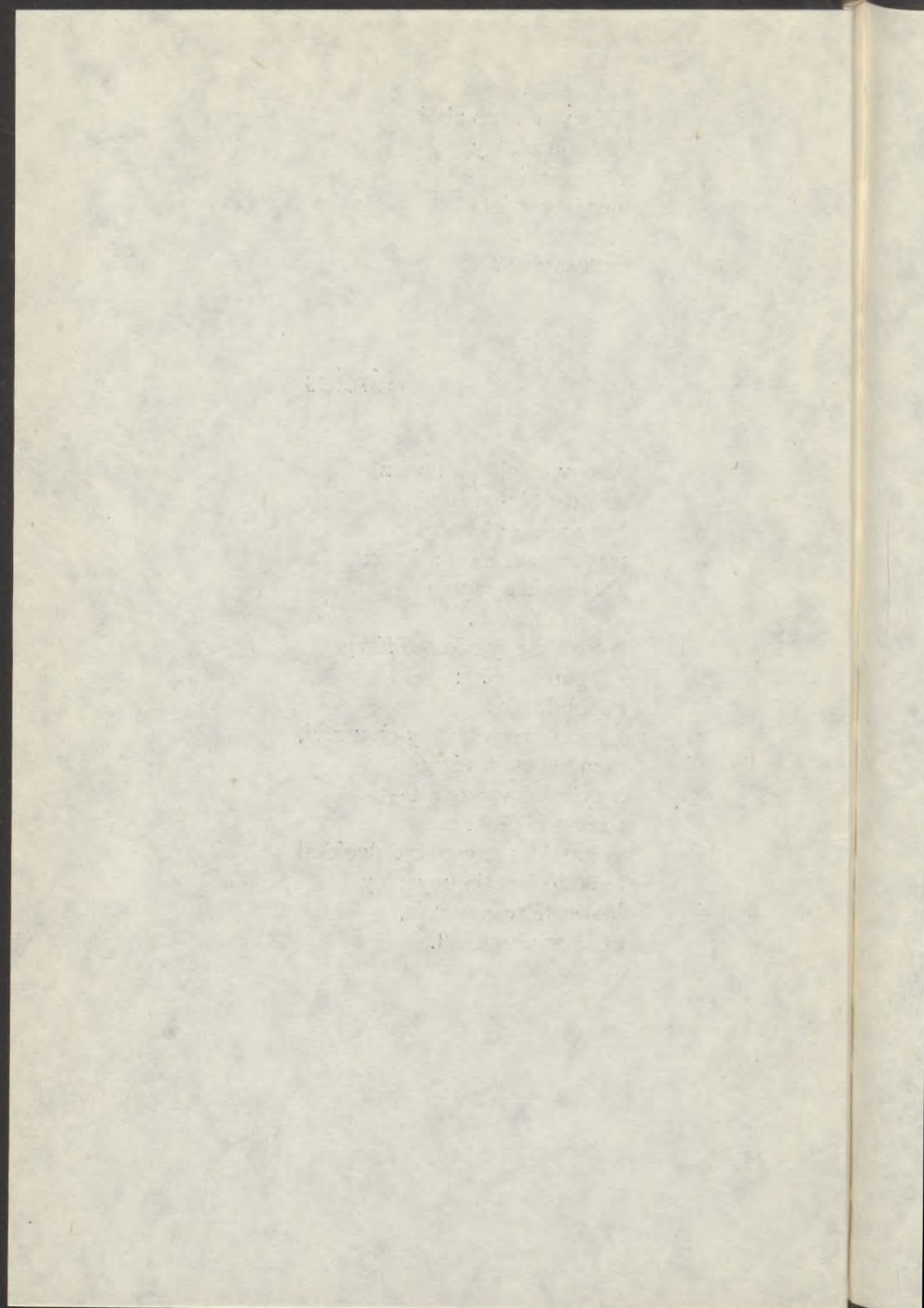
A fal

Csak nézem a falat,
és olvasom:
két trágár szó –
ennyi volna,
amire futja,
ha kevés a kréta?

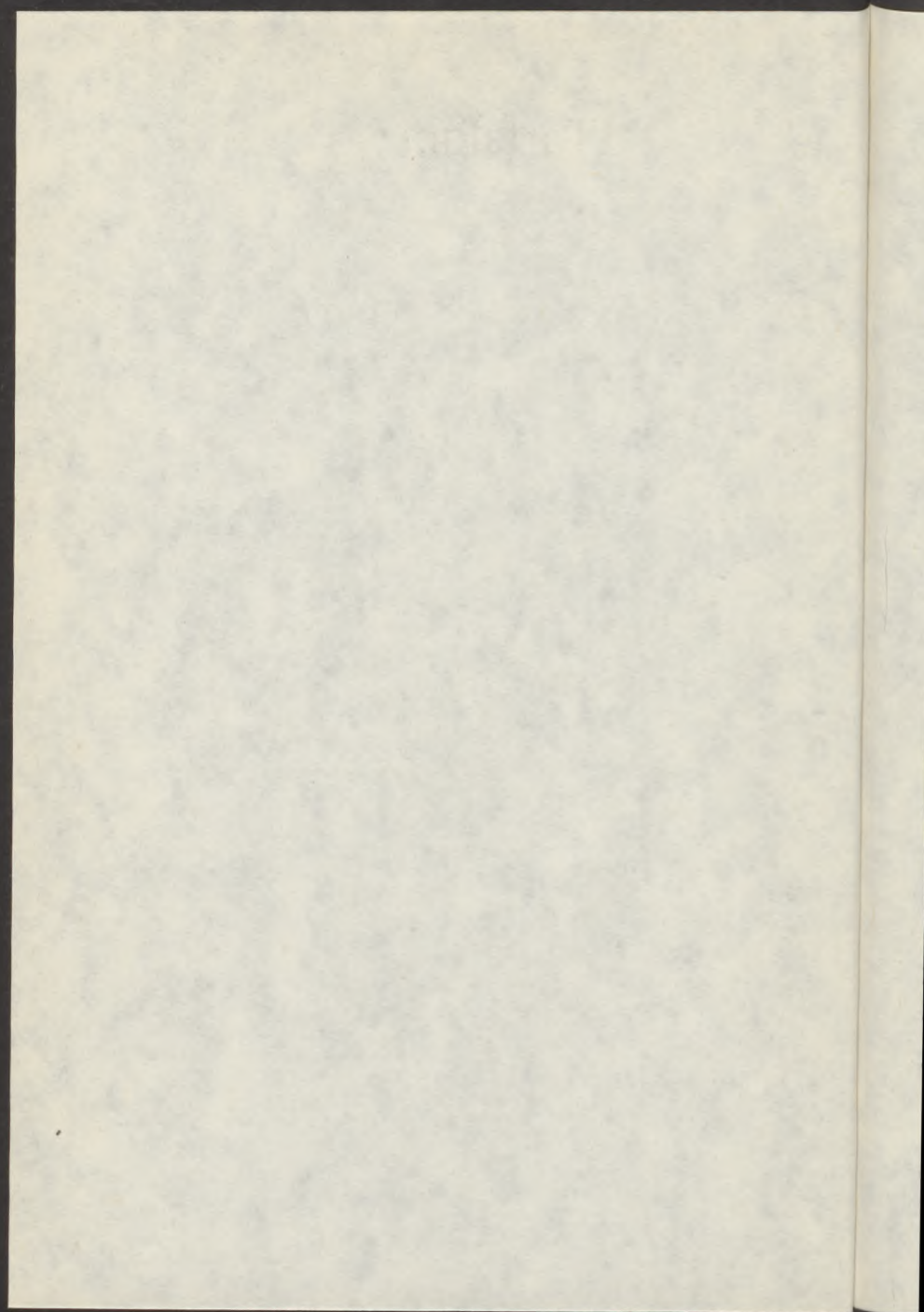
Kifogyva a szusból
ha én járok így,
a falra írni
tudnék-e mást,
bölcsebbet,
fontosabbat?

Március

Ahogy megjön a tavasz,
a földet túrom ismét,
hogy vackot kaparjak
magamnak, mint a borz;
ahol majd nyugton
fölfordulhatok.
No csak, egy tekergő féreg
a lapátom előtt:
odébb lököm.
Életben marad, vagy elpusztul,
nem követem végig
a gyűrűző vonaglást –
teszem inkább.
A hatalom nagyobb dolgokkal
bajlódó lapátja ugyanígy
lökött félre engem is,
amikor rám talált.

Tartalom

Önéletrajzi jegyzetek

küszöb	9
kerti szék	10
elsőszülött	11
elmaradt találkozás	12
pókháló	12
észrevétlen	13
szegények	13
verseny	14
emlék-arc	14
ételmérgezés	15
király	16
párkák dolga	16
a mesterség ártalmai	17
életöszön	18
menedék	18
a kertben	20
fürdetés	20
én	21
apa	22

politika	23
szomszédság	23
elsietett búcsú	23
megláttalak	24
elakadt lélegzet	25
elmegyek	26
a boldogság éve	27
utazás	27
amíg nem késő	28
gyere	28
épp csak hogy	30
kövess	30
vizsgálat	32
diagnózis	33
élni	35
arckép	36
megálló	37
beszélgetés	37
hagyd el	38
csapda	39
szavak	40
a hatalom ára	40

nincs levél	41
ezt álmodom	41
kert	42
kezdet	42
szolga-föld	43
gyöngesség	44

Utánzatok

Biblia-idézet	47
Üdvözlét	47
heltai gáspár emlékérem	48
bessenyei emlékérem	48
szövedék	48
Homérosz búcsúja	49
A kisember balladája	51
mefisztó	52
déméter	53
három	54
kettős hangzat	54
a női szépség	55
Képeslapok	55

falukép	57
Gyermekjáték	58
heltai jenő emlékérem	58
kosztolányi emlékérem	59
a hét vezér	60
Ady Endre emlékérem	61
árpád	62
nyomorult	63
kemény zsigmond emlékérem	64
szerenád	65
próbatétel	65
fehér éjszakák	66
Thordai János emlékérem	67
Kőrösi Csoma emlékérem	68
Kassák emlékérem	68
Sekszpír-motívum	68
Vörösmarty emlékérem	69
út közben	70
séta	71
orpheus	72
A puszta kéz legendája	72
A hálövető	73
Magyar szó	74

a szegény lány balladája	75
körbe-körbe	78
eső-dal	79
Három gyerekkép	79
anya-ünnep	80
A Vattay énekeskönyvbe	82
Vége a dalnak	83
Lidércálmok – két vers Gottfried Benn nyomán:	
Az ország	84
Adj meg mindent magadnak	85
Öreg ég – Mezsirov után	87
A déli szél népe – William Stafford szerint	87

Álarcosbál

Don Quijote	93
egy csepp a tengerből	93
Emlékeztető	94
Körmenet	95
Felszólítás	96
Történelmi lecke	97

Platon-kiárusítás	99
Döblingi múlt	100
Végrendelet	101
Eldorádó	102
Ikonosztáz	102
Egy gondolat...	103
Alku	103
Kétfelől	104
A próféta	104
Kelet népe	105
A király bolondja	105
A száműzetés vége	106
Az Úr hangja	106
Örökség	107
A kételkedés káráról	107
A hatalom természetrajzához	108
Bolond beszéd	108
A tékozló fiú	109
Sámán-dob nélkül	110
Kísértés	111
Honnan – hová?	111
Csontváry emlékérem	112

Behunyt szemmel	112
buddha templom	113
nem	114
hamlet-érem	114
Két dal	114
Idegen	115
A tanító	116
Választás	117
A végső tudás felé	118
titkosírás	118
Vándor-dal	119
Az út vége	120
Két esély	121
Hét tanács	122
Tanítómat hallgatom	123
Bűvös kör	125
Nyelvóra	125
A szegényember igazsága	127
Álruhában	128
A különc	129
Középszer	130

Átváltozás

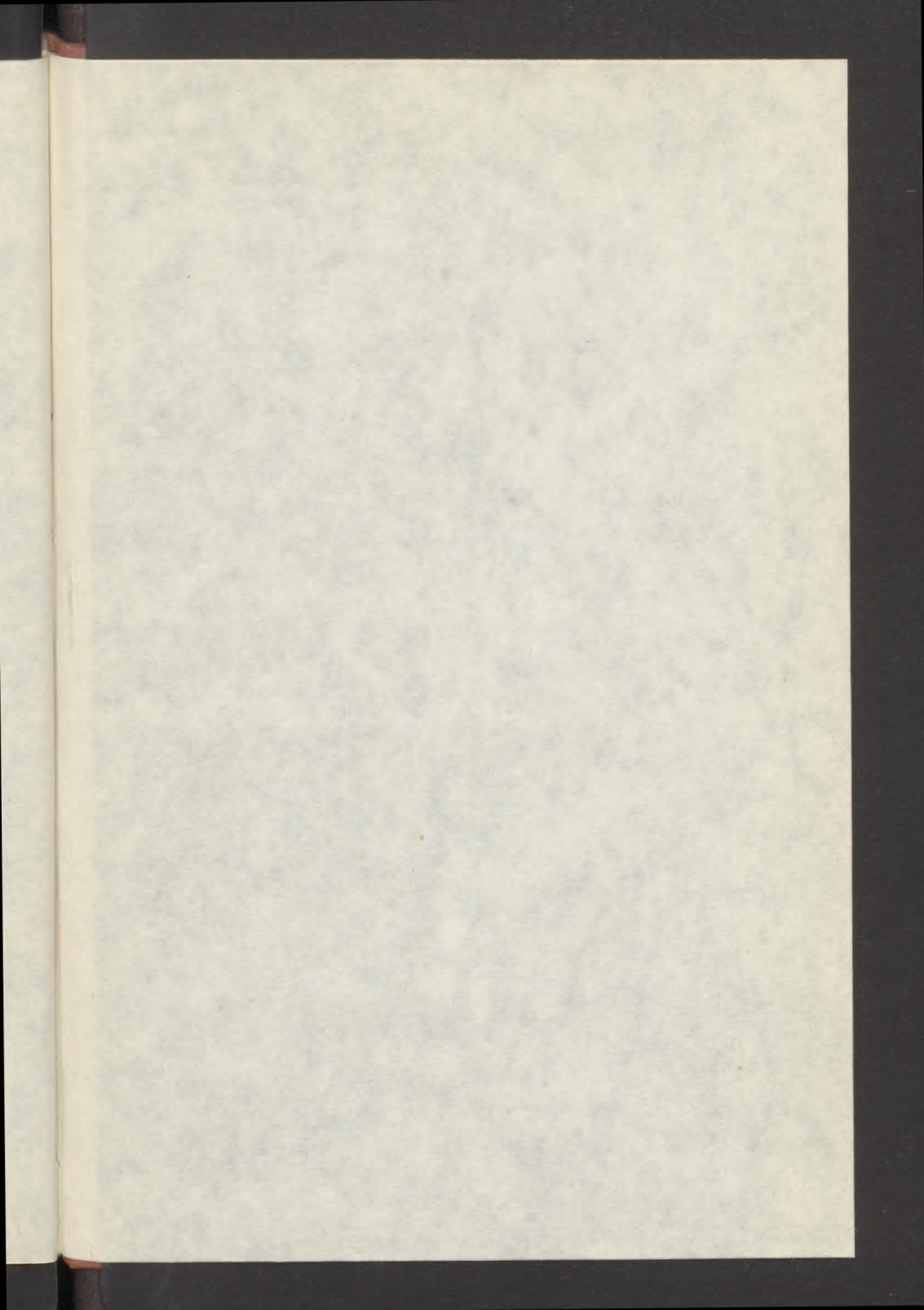
A XX. század költője	135
Levél	135
A szerencse két arca	137
Pangloss mester átváltozása	138
Reménytelen	139
Naplólap	140
Menekülj!	141
Egy önarckép részletei	141
Csalódás	144
Állomások	144
A kapu mögött	144
Mit kívánjak?	145
Az ajtó bezárul	146
Váratlan találkozás	146
Esti dal	147
Az eszme	147
November végén	148
Mennyi minden	148
A kertész	148
Mesterség	149
Hangyaboly	149

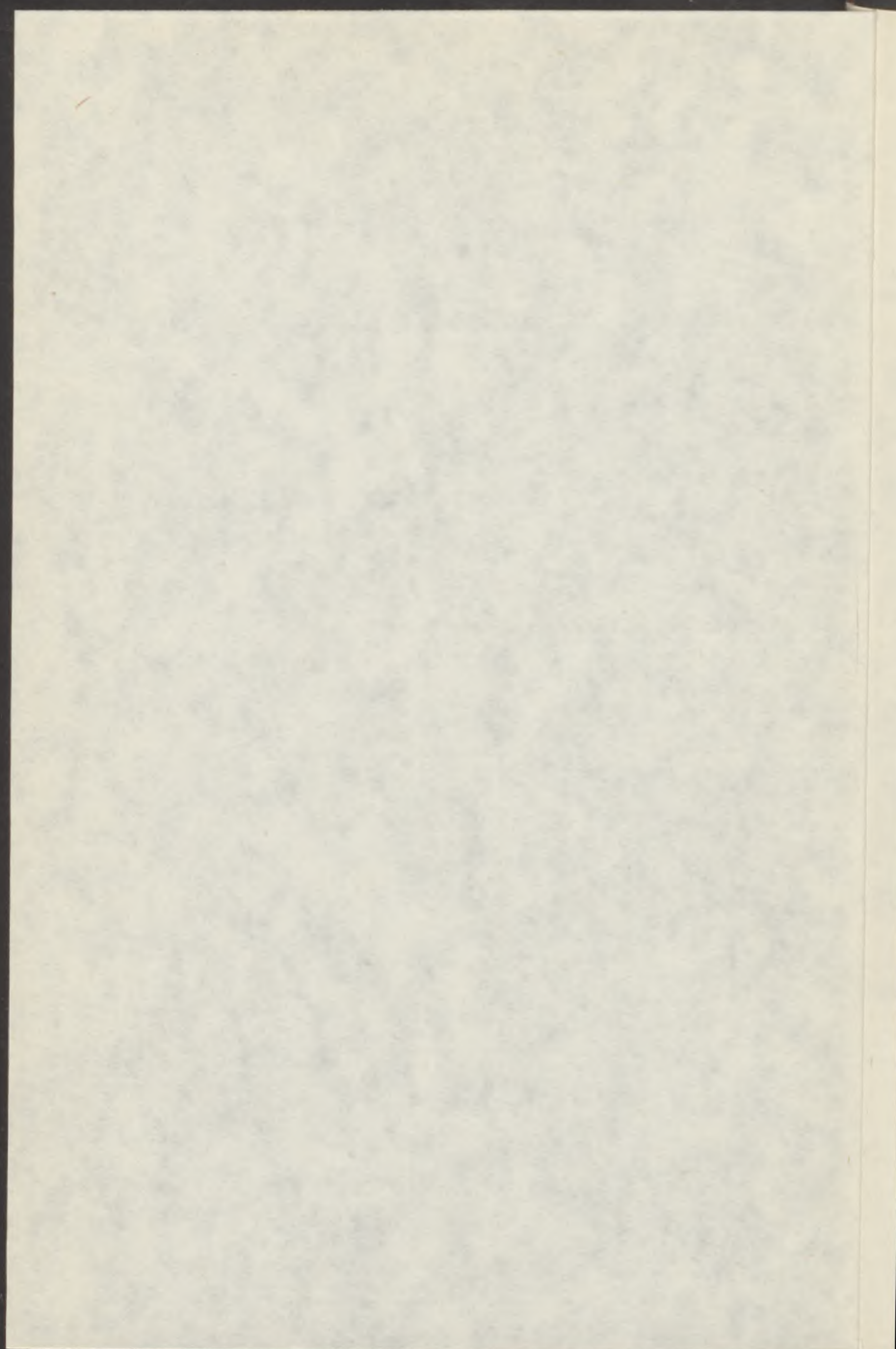
Mese	150
A nevelő	150
Dolgozószoba	151
Az utcán	151
Búcsú nélkül	152
A hiúság vására	152
A tisztás	153
Prométheusz unokája	153
Bundás	154
Játék	155
Rabok legyünk vagy szabadok...	155
Szerep	156
Városkép	156
Válaszúton	157
Galambok	158
Fecseg a felszín?	158
Robinson	159
Gyerekbeszéd	160
A fal	160
Március	161

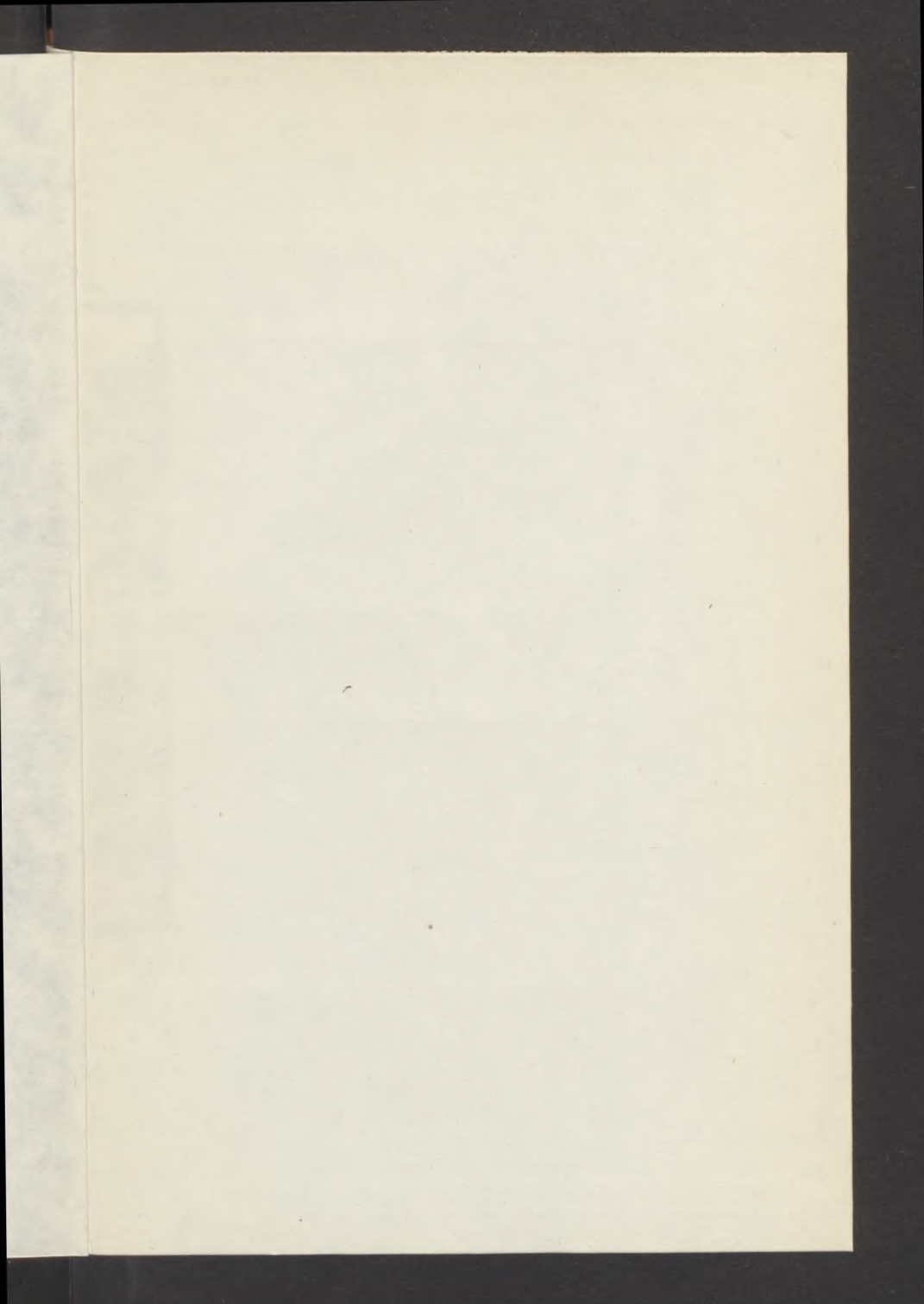

Szépirodalmi Könyvkiadó / Felelős kiadó Illés Endre igazgató /
Pécsi Szikra Nyomda, 80-3969 Pécs, 1981 / Felelős vezető Szendrői
György igazgató / Felelős szerkesztő Benedek Mihály / Műszaki
vezető Ginács László / Műszaki szerkesztő M. Beck Anna / A borí-
tó- és kötésterv Cservenka Ferenc munkája / A szerző fényképét
Mezey Katalin készítette / Megjelent 8,8 (A/5) ív terjedelemben /
Sz 3474-I- 8182

ISBN 963 15 1910 4

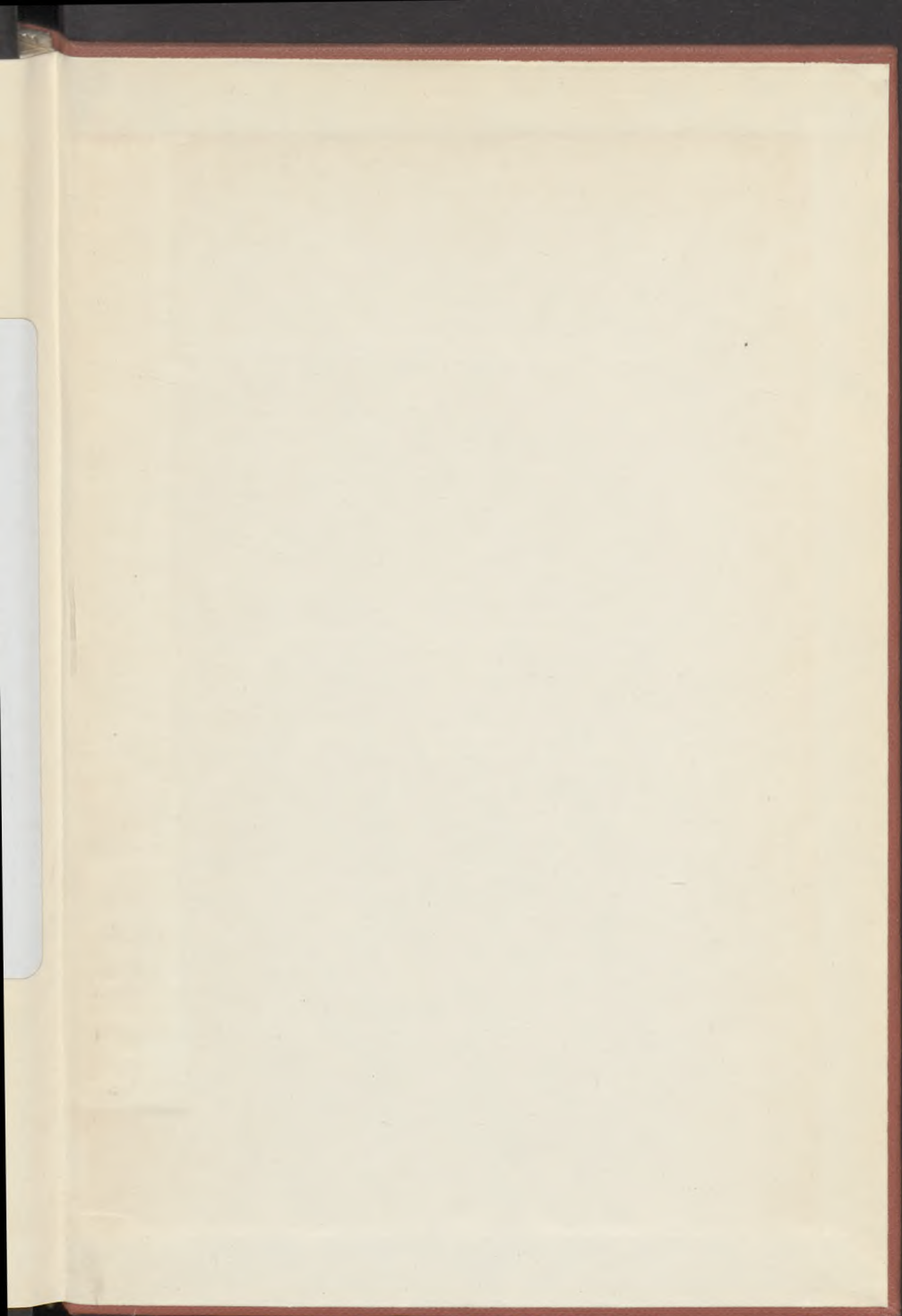

44.35

21-71

o'lah i'arnos • iel